

NA SVIDENJE 30. JUNIJA
V ZAJČJI DOBRAVI

Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 27 — Leto XXIII — 30. junij 1984

KOLEGIJ GLAVNIH DIREKTORJEV

Iskra do leta 2000

Predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič je na kolegiju glavnih direktorjev naših DO (seja je bila v torek, 26. 6.), v uvodu povedal, da so gradivo za I. obravnavano točko dnevnega reda: »Analiza razvojnih možnosti SOZD Iskra do leta 2000« pripravljeni več kot leto dni in da je zdaj nujno potrebno čimprej pripraviti čistopis analize, ki naj bi šla potem v javno obravnavo. Povedal je tudi, da je predlog analize dobil številne nove pripombe, ki jih bo seveda treba vnesti v čistopis analize za javno obravnavo.

Zoran Polič je nato podrobneje govoril o nastanku tega pomembnega dokumenta, ki naj bi v bistvu predstavljal srednjeročni in dolgoročni plan Iskre tja do konca našega tisočletja. Jasno je, da se plansko SOZD Iskra seveda organsko vključuje v plan bodočega razvoja celotne Slovenije do leta 2000, žal pa je analiza razvojnih možnosti Slovenije do leta 2000 vse preveč neopredeljena do prihodnjega razvoja Slovenije, oz. v njej pogrešamo tiste udarne točke in smeri, ki naj bi prevladovala v razvoju slovenskega gospodarstva v naslednjih petnajstih letih. Tako pa daje sedanja analiza razvojnih možnosti Slovenije do leta 2000 preveč poudarka bazični industriji in izgubljamo: manj pa propulzivnim, razvojnim in izvoznim programom, o katerih govori bolj načelno, kot govori podobno načelno tudi o novih tehnologijah.

Tako v širšem slovenskem smislu izhajamo iz današnjega stanja, oz. materialnih možnosti gospodarstva naše republike, manj pa je prisotna konkretna možnost razvoja in osvajanja novih tehnologij in znanja, s katerim se sooča danes celotno svetovno gospodarstvo, zlasti pa gospodarstvo razvitih dežel.

V nadaljevanju je Zoran Polič govoril tudi o sistemskih in drugih težavah pri sestavljanju takšne analize, ki v nobenem primeru ne sme biti kot doslej samo seštevček želja in hotenj, temveč mora resnično temeljiti na kadrovskih

kot tudi na materialnih možnostih Iskre in njenega razvoja v bližnji in daljnji prihodnosti. Pravilno je poudaril, da mora analiza razvojnih možnosti SOZD Iskra do leta 2000 predstavljati predvsem vsebinsko poglobljen material, ne pa samo zadostitve zakonskih zahtev.

Po daljši razpravi o pozitivnih, pa tudi o manj pozitivnih platih predložene analize in zares kritičnim pogledom na gradivo, so sklenili, da naj se analiza v čistopisu izoblikuje kot dolgoročni plan Iskre, in da čistopisa zaradi številnih pripomb ne bo moč dati v javno razpravo pred septembrom letošnjega leta. Zato bo potrebno analizi posvetiti še mnogo dela, in do 20. avgu-

sta naj bi ustrezni team sprejemal novo gradivo in pripombe k tej analizi.

Druga točka je bila povečana zunanjetrgovinski problematiki in poročevalc Peter Cuderman je povedal, da je Iskra v prvih petih mesecih letošnjega leta izvozila za 80,5 milijona dolarjev blaga, kar predstavlja 30 % letnega plana izvoza. V oceni prvega polletja letošnjega leta pa je Cuderman opozoril, da bomo izpolnili 44 % letnega plana izvoza na konvertibilno področje, medtem ko je izvoz na klirinški slabši. Kljub temu pa je poudaril, da smo letos na konvertibilno območje izvozili za 14 % več kot pa lani v istem obdobju. Glede uvoza pa je Cuderman dejal, da smo v štirih mesecih izpolnili plan izvoza s 24 %.

Pod točko razno pa so udeleženci kolegija poslušali kratko poročilo o prvi fazi študija konsultantske družbe McKinsey, ki je tik pred zaključkom. Izvedencem te družbe je Iskra ponudila več kot 800 skic, tabel in podatkov, ki naj bi konsultantom omogočilo poleg konkretnega študija naših DO in TOZD čim boljše svetovanje in ustrezne zaključke.

Po končani seji kolegija se je sestal še poslovni svet zunanjetrgovinske skupnosti.

D.Ž.

Tržni uspeh Elektrozvez v Siriji

V Damasku so te dni predstavniki Industrije sistemov elektronike in zvez in Iskre Commerce podpisali s sirskim kupcem pogodbo o prodaji radiorelejnih naprav. Vrednost pogodbe je 10,5 milijona dolarjev.

V konkurenci največjih svetovnih firm je Iskri uspelo prodreti na sirsko tržišče tudi z radiorelejnimi napra-

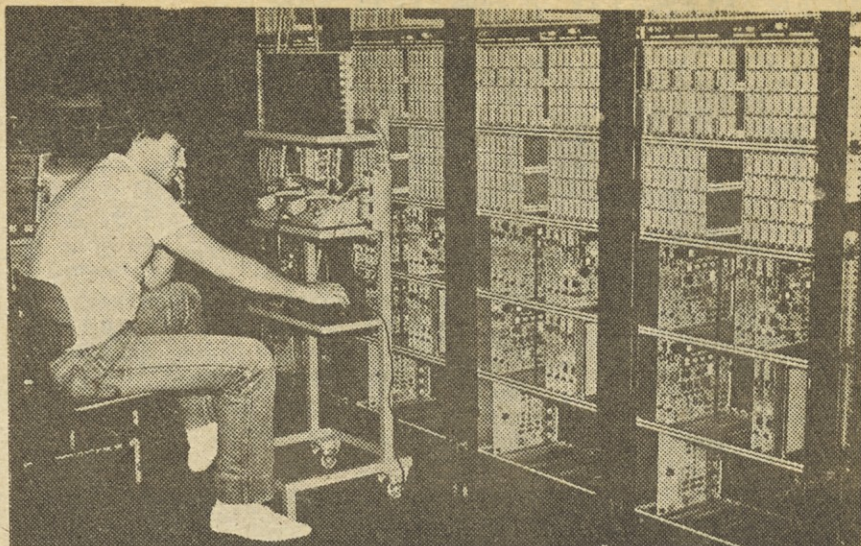
vami. Prvo pogodbo o prodaji enokanalnih in večkanalnih radiorelejnih naprav so te dni v Damasku podpisali s sirskim kupcem predstavniki Elektrozvez in Iskre Commerce. Vrednost pogodbe je 10,5 milijona dolarjev, Iskra pa mora naprave izročiti kupcu v roku dveh let.

Iskra je omenjene radiorelejne naprave predstavila sirskemu kupcu že pred letom dni. Z njihovim delovanjem na terenu je bil kupec zelo zadovoljen in to je poleg sodobnosti in enostavnega rokovanja vplivalo na končno odločitev. Omenjene radiorelejne naprave so v Elektrozvezah razvili sami, kot že rečeno so izredno sodobne in so zdaj v začetni fazi proizvodnje. Namenjene so za uporabo v mobilnih centrih zvez, vgrajene pa so v posebne, elektromagnetno zaščitene kabine, ki jih v sodelovanju z Iskro izdeluje ljubljanska Avtomontaža.

Vodja dejavnosti trženja namenskih proizvodov v vodstvu zunanjetrgovinske temeljne organizacije v Iskri Commerce Marjan Slavič ocenjuje pogodbo kot izredno uspešno, saj smo, kot poudarja, v konkurenci Marconija, Siemens, AEG, Telefunken, SRA in drugih uspeli prebiti led na sirskem tržišču z radiorelejnimi napravami. „Korektna poteza kupca je bila tudi v tem, da je po podpisu pogodbe poudaril, da je s podpisom zadovoljen in da bo najverjetneje z Iskro uresničil večji projekt na področju prenosa in zvez.

Menimo, da bomo novo pogodbo podpisali prihodnje leto, v naslednjih letih pa naj bi predvidoma izročili sirskemu kupcu za približno do 100 milijonov dolarjev naprav. O izrednem pomenu tega posla za delovno organizacijo Elektrozvez gotovo ni treba posebej poudarjati, od nas samih pa je zdaj odvisno, če se bo vrednost pravkar podpisane pogodbe podsesterila.“

Lado Drož

Proizvodnja Iskrinih telefonskih central je spet v polnem zagonu.

Iskrina medkrajevna telefonska centrala za Moskvo

Prejšnji teden je v Sovjetski zvezi prišlo do podpisa pogodbe med Iskro Telematikom in firmo Mašpriborintorg o dobavi medkrajevne elektronske centrala tipa Metaconta. Posel bo Iskri Telematiki prinesel 15,3 milijona klirinških dolarjev.

To bo že enajsta tovrstna centrala, ki jo bo Iskra izvozila v Sovjetsko zvezo. Prva je bila uspešno postavljena leta 1979 za potrebe olimpijskih iger v Moskvi kasneje pa je bilo montiranih še devet n.pr. v Minsku, Erevanu, Harkovu, Dašanbeju in drugih mestih. Zadnja dela na nekaterih centralah še potekajo in bodo končana v letošnjem in začetku prihodnjega leta.

Enasta Iskrina centrala bo spet postavljena v Moskvi in bo imela kapaciteto 7000 medkrajevnih vodov. Iskra Telematika bo opremo dobavljala v letošnjem in prihodnjem letu. Njeni monterji bodo nadzorovali dela ob po-

stavitvi in vključevanju nove centrale.

Pogodba o izvozu v Sovjetsko zvezo se pridružuje pred nedavnim podpisani pogodbi o izvozu v Turčijo (tja Iskra Telematika že pospešeno izvažata centrale Iskra 500 A). Obe pogodbi sta dokaz velikih prizadevanj vodstva Iskre Telematike za povečanje izvoza, tako na konvertibilni kot klirinški trg. Prav izvoz pa je v sedanjih gospodarskih razmerah temeljnega pomena za izboljšanje poslovnih rezultatov delovne organizacije.

Delavci Iskre Telematike trenutno vlagajo velike napore, da bi pogodbene obveznosti izpolnili kvalitetno in pravočasno, saj se zavedajo, da bodo prav od tega v veliki meri odvisni nadaljnji gospodarski uspehi. Zdej, ko se poslovanje delovne organizacije po dajšem obdobju stagnacije začena obračati na bolje, prav gotovo ne bodo kar tako popustili.

Kazimir Mohar

Absolventi 5. ZT in 2. RR šole.

Slavnostni zaključek 5.zunanje-trgovinske in 2.razvojno-raziskovalne šole

Ob zaključku 5. zunanjetrgovinske šole in 2. raziskovalno-razvojne šole v Iskri so udeležencem podelili spričevala za uspešno končan študij. Slovesnosti so se udeležili tudi vodilni predstavniki slovenskih visokih šol, slovenskega gospodarstva in Iskre.

„Le v znanju in kadrih je prihodnost Iskre. Ob šoli — zunanje trgovinske in razvojno-raziskovalne sta izredno uspešni obliki, da bi v Iskri to tudi dosegli“, je na slovesnosti ob zaključku obeh šol poudaril predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič. Slovesnosti so se poleg njega in seveda udeležencev šol udeležili tudi vodilni predstavniki slovenskih visokih šol, med njimi rektor Univerze Edvarda Kardelja iz Ljubljane dr. Ivo Fabinc, dekan Ekonomske fakultete Boris Kidriča iz Ljubljane dr. Viljem Merhar in prodekan Fakultete za elektrotehniko dr. Milutin Zeljeznov.

V pozdravnem govoru je predsednik Boris Lasič med drugim poudaril, da bomo morali v Iskri najti dopolnilne oblike šolanja tudi na drugih področjih, saj sta ZT in po podobni poti pa bo morala tudi raziskovalno-razvojna šola ter tako postati trajna oblika da se je prav ta šola z rezultati dela dosedanjih udeležencev potrdila pa tudi postopno oblikovala. Udeležence obeh šol je tudi pozval, naj pridobljeno znanje čimbolj izkoristijo pri svojem delu, ter širijo med svojimi sodelavci.

Spričevala za uspešno končani študij na zunanjetrgovinski šoli je prejelo 18 udeležencev. 5. ZT šola je bila od 1. februarja do konca aprila v

Škofji Loki. Trajala je 74 šolskih dni s skupno 444 urami. V programu je sodelovalo preko 70 predavateljev iz obeh slovenskih univerz in drugih ustanov, več kot polovica predavateljev pa je bila iz Iskre. Znanja, ki so jih udeleženci pridobili, so na ravni 2. stopnje in podiplomskega študija.

Raziskovalno-razvojna šola je bila v maju in začetku junija, prav tako v Škofji Loki, trajala pa je 23 šolskih dni s 154 urami. Udeležilo se je 16 Iskrinih delav in delavcev z visoko strokovno predizobrazbo.

Delo obeh šol je bilo celodnevno in je zajemalo poleg predavanj in razprav tudi obravnavo številnih primerov za odločanje o poslovnih praksi. Bilo je tudi več okroglih miz, ki so jih vodili vodilni strokovni delavci iz Iskre, udeleženci pa so obiskali tudi več Iskrinih proizvodnih organizacij.

Na slovesnosti sta spregovorila tudi predsednika programskih svetov obeh šol — Mitja Tavčar za ZT šolo in Jože Vugrinec za RR šolo. Mitja Tavčar je med drugim poudaril, da se je s to slovesnostjo število udeležencev, ki so obiskovali doslej zunanjetrgovinske šole, zaokrožilo na 100, kar je seveda velik uspeh. Spregovoril je tudi o pomenu dopolnilnega šolanja Iskrinih kadrov, predvsem v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja in v času, ko postaja izvoz v odvisnosti od znanja vse bolj odločilen. Poudaril je, da teh sto diplomantov predstavlja tudi jedro neke miselnosti, ki je morda bolj usmerjena v zasledovanje sprememb v svetu.

Jože Vugrinec pa je poudaril, da je osnovni namen RR šole v posredovanju (Nadaljevanje na 2. strani)

Predstavniki Avtoelektrike, kombinirane ekipe DO Iskra Commerce, Invest servis in ZORIN ter Široke potrošnje s priborjenimi pokali.

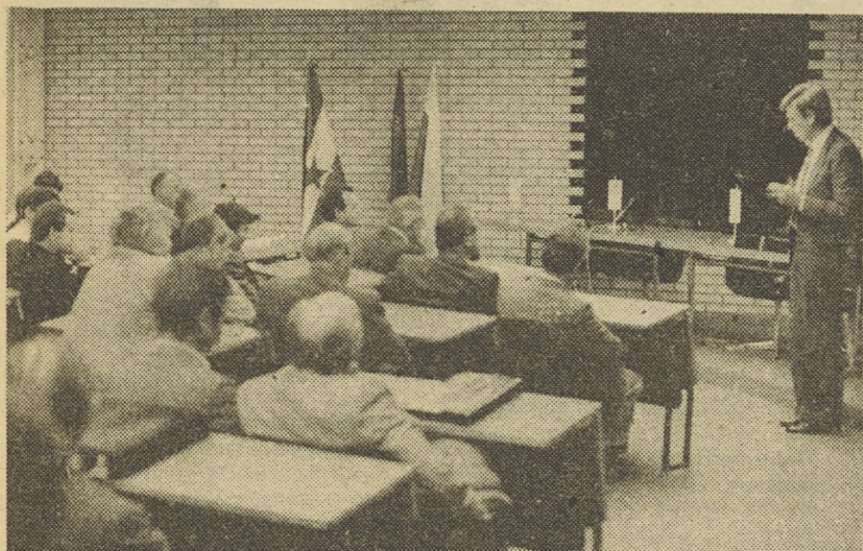
Slavnostni zaključek 5.zunanje-trgovinske in 2.razvojno-raziskovalne šole

(Nadaljevanje s 1. strani)

vanju osnovnega znanja s področja novjših infrastrukturnih tehnologij in metod projektnega dela na področju inovacijske dejavnosti. To so osnove znanj interdisciplinarnega značaja. „Ob sodobnem svetu, za katerega so značilne krizne razmere. Zunanjetrgovinska šola je tudi odraz RR šola konkreten, čeprav skromen korak k

uveljavljanju prepričanja, da moramo vse bolj uporabljati znanje,“ je dejal Jože Vogrinec. Poudaril je, da se je zunanjetrgovinska šola že globoko zakoreninila v Iskri in ima večletno tradicijo, močno pa se odražajo tudi njeni rezultati po podobni poti pa bo morala tudi raziskovalno-razvojna šola ter tako postati trajna oblika dopolnilnega izobraževanja.

Lado Drobež

Ronald Malej govori udeležencem šol in gostom.

Dr. VILJEM MERHAR O 5. ZT ŠOLI

„Slovesnosti ob zaključku 5. zunanjetrgovinske šole in 2. RR šole v Iskri so se udeležili tudi dekan Ekonomske fakultete Borisa Kidriča v Ljubljani dr. Viljem Merhar in prodekan Fakultete za elektrotehniko iz Ljubljane dr. Milutin Željeznov.

Ugledna gosta smo zaprosili za njuno mnenje in oceno o obeh šolah. Dr. Viljem Merhar je dejal tole:

„Iskrina zunanjetrgovinska šola je vsakakor nastala iz potreb in zavestne odločitve Iskrinih vodilnih kadrov, ki so spoznali, da brez izobraževanja in izpopolnjevanja kadrov v Iskri ni moč uspešno uresničiti poslovne politike, še posebej ne v sodobnem svetu, za katerega so značilne krizne razmere. Zunanjetrgovinska šola je tudi odraz notranjih potreb sistema, kakršen je Iskra, ki je gotovo zrela ekonomska tvorba in se v svoji rasti usmerja v svet, te usmeritve pa ni prepustila niti slučajnosti niti sporadičnosti, pač pa je svojo prihodnost načrtovala dolgoročno.

Poslovna politika takšnega sistema kot je Iskra zahteva od kadrov tudi več znanja. Ekonomska fakulteta

Boris Kidrič iz Ljubljane je v sodelovanju z Iskrinimi strokovnjaki in drugimi prav z namenom, da bi Iskrinim kadrom omogočila še dodatna znanja in še uspešnejši prodor na svetovno tržišče, organizirala zunanjetrgovinsko šolo, ki je gotovo izredno uspešna oblika dopolnilnega izobraževanja.“

DR. MILJUTIN ŽELJEZNOV O 2. RR ŠOLI:

„Z Iskrino razvojno-raziskovalno šolo sem se seznanil že lani, med prvo šolo, saj sem bil tako na otvoritvi kot tudi pozneje na podelitvi spričeval. Zelo me veseli to, da postaja RR šola že skoraj tradicionalna in da se bo nadaljevala tudi v prihodnje. To tudi želim, kajti Iskra, seveda pa tudi druge delovne organizacije, se mora opirati vse bolj na svoje znanje ter tako postati čimbolj neodvisna od tuje tehnologije, vse to pa seveda z namenom večjega vključevanja v mednarodno delitev dela. Iskrina RR šola je lep dokaz, da se Iskra tega še kako zaveda in namena dopolnilnemu izobraževanju svojih kadrov veliko pozornosti. Menim, da bi morali v RR šolo vključiti še več fakultetnih učiteljev in sodelavcev.“

Spričevala o uspešno končanem študiju na „2. RR šoli“ so prejeli:

Stanislav Čepin, TM, Bojan Valantič, TM, Vinko Ribnikar, KB, Franjo Curanovič, KB, Darko Sedej, ERO, Istvan Pajor, AV, Zoran Lah, AV, Ladislav Gostiša, AV, Jože Trojar, Šipo, Jože Ferlež, Šipo, Sejjad Selam, AE, Jože Cesar, Kondenzatorji, Peter Jančan, Kondenzatorji, Bojan Pečavar, IKM, Franc Kogovšek, Delta in Borut Lenardič, IEZE.

Spričevala o uspešno končanem študiju na 5. zunanjetrgovinski šoli so prejeli:

Bogdan Lamut, KB, Jurij Butina, Šipo, Milan Nosan, AV, Lidija Šega, AV, Borut Klanjšček, AE, Alojzija Marinko, Zmaj, Jože Papič, CEO, Blaž Tominc, Zorin, Boris Milevoj, IB, Andrej Čeč, Iztok Dvočaček, Andrej Ferčej, Tomaž Gabrijelčič, Stane Glavan, Brane Gruban, Tomaž Kalan, Marjan Podstudenšek, Vladimir Sodin, vsi IC.

okolje prašnih delcev, kar je izrednega pomena tako na področju varstva pri delu oziroma medicine dela ter tudi pri organiziranju preventivnih ukrepov v širšem družbenem merilu, zlasti v krajih, kjer je onesnaženje zraka že zelo prisotno.

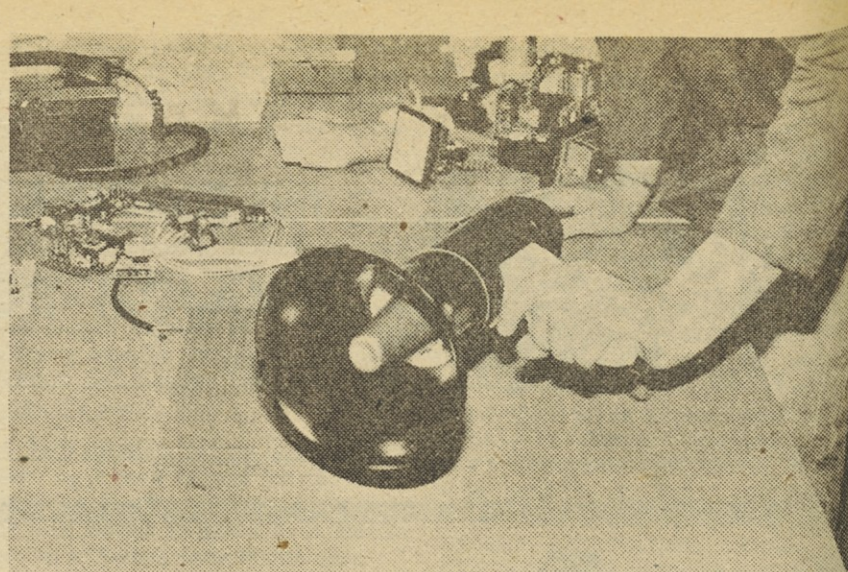
KAJ SO IONI ZRAKA? Okoli negativnega kisikovega iona se nabirajo predvsem molekule vode, običajno od tri do devet po številu. Tako nastale skupke poenostavljeno imenujemo negativni ioni zraka. Pozitivni molekularni ioni, ki nastajajo pri ionizaciji zraka, se prav tako obdajo z vodnimi molekulami, v enakem številu. V obeh primerih dobimo tako imenovane ione zraka, ki so življenjskega pomena. Ti ioni so obstojni dve minuti in če jih v tem času vdihamo, se lahko izpriča njihov učinek na živa bitja.

Majhnih ionov se lahko oprimejo prašni delci in mikroorganizmi v zraku. Takšni skupki se močno povečajo, pri tem porabijo energijo postanejo bežni in se počasi sesedajo. Ta proces je obenem tudi **mehanizem čiščenja zraka s pomočjo ionov**. Merjenja so pokazala, da je ionov zraka v ozračju malo, v 1 cmD je navadno od 500 do 2000 ionov. Ta malo jih je, a imajo tolikšen pomen. Izredno bogat je z ioni planinski zrak, saj jih vsebuje tudi nekaj deset tisoč v kubičnem centimetru. Za mestno ozračje velja seveda prav obratno. Zaradi onesnaženja je prisotnost teh življenjsko pomembnih sestavin zraka že kar zastrašujoče nizka.

Poleg števila je zelo pomembno razmerje med pozitivnimi in negativnimi ioni. Zlasti onesnaženje zraka in klimatske naprave v delovnih in bivalnih prostorih vplivajo na zmanjševanje števila negativnih ionov zraka. Veliko količino pozitivnih ionov zraka nosijo v sebi vremenske fronte in nekateri vetrovi, kot so fen, jugo in še nekateri.

Poudariti pa kaže, da niso vsi ljudje enako občutljivi na spremembe v koncentraciji in razmerju ionov v zraku. V različnih kombinacijah in intenzitetah so znaki naslednji: nespečnost, utrujenost, občutek tesnobe, migrena, pretirano bitje srca, depresija itd. Pri tem takojmenovanem »sindromu serotonina« gre za delovanje pozitivnih ionov zraka, ki jih prinašajo spremembe vremena.

In še nekaj je v zvezi z delovanjem ionov zraka na človeka nadvse pomembno: ioni zraka v koncentracijah, ki jih ima planinski zrak, na človeka de-

Nov megafon.

lujejo brez kakršnihkoli škodljivih učinkov. V teh primerih gre za negativne ione, saj smo za planinski zrak že povedali, da jih vsebuje nekaj deset tisoč v cmD.

Ioni zraka deluje na človeka posredno tako, da odstranjujejo prašne delce in mikroorganizme ter neposredno z vplivom na dihalni in živčni sistem. Znan je primer iz tekstilne industrije, kjer so v proizvodni dvorani s prostornino 6500 mD s pomočjo umetne ionizacije zraka dosegli, da se je število prašnih delcev med obratovanjem zmanjšalo za 85%, število bakterij pa za 75%. Kaj to pomeni za dihalni delavcev, njihovo zdravstveno stanje in tudi za dvig produktivnosti pri delu, ni treba posebej poudarjati. Zanimivo je dodati, da je po eni uri umetne ionizacije zraka v proizvodni dvorani izginil tudi vonj po tekstilu.

V zadnjih letih so efekti ionizacije zraka doživeli silovit razmah uporabe širom po svetu. Naprave, ki proizvajajo umetno ionizacijo zraka najdemo vgrajene v električne ure, termometre, tranzistorje in podobno. Mnoge pomembnejše zgradbe so opremljene z ionizatorji. Tako na primer pariški Louvre, pa tovarna avtomobilov Ford iz Kolna, ki je ionizatorje postavila v vseh proizvodnih dvorinah, temu sledijo jeklarne, livarne, rudniki itd.

V teh akcijah je prisotna tudi ekonomska računica, saj se na eni strani doseže boljše zdravstveno stanje delavcev, na drugi pa gre za dvig produktivnosti, kar je danes še posebej pereče, tudi pri nas. Ionizatorji so pokazali ugodne učinke tudi v prometu (ionizator v vozilu), v kmetijstvu, vzpodbude

za uporabo pa se razodevajo tudi v preostalih družbenih dejavnostih — v šolstvu, otroškem varstvu, kulturi, športu, nadvse širok spekter uporabe pa je gotovo v zdravstvu — pri številnih boleznih.

Seveda pa so ioni zraka s svojim delovanjem na živa bitja domena zlasti preventive. Vidik vsestranskega krmljenja delovnega in bivalnega okolja s pomočjo ionov zraka pri nas ni ovrednoten, niti ga nihče načrtno ne izvaja. Ko te ugotovitve postavimo ob bok razmeram, ki jih imajo na tem področju drugod po svetu, se ponuja sklep, da gre za belo liso ne le v zdravstvu v zveznem merilu, ampak za pomembno notranjo rezervo našega združenega dela v celoti.

Ionizator »G 2«, katerega proizvodnja bo v Kostanjevici stekla v drugi polovici leta, ima naslednje tehnične lastnosti: nazivna napetost 220 V, frekvenca 50 Hz, poraba 0,6 VA. Deluje lahko brez ventilatorja (statično) ali z ventilatorjem (dinamično). Kapaciteta ionizatorja (število negativnih ionov molekul kisika v cmD: statično na razdaljo 1 m 75.000, pri razdalji 2 m 14.000, dinamično pa pri razdalji 1 m 500.000., na 2 m pa 300.000 negativnih ionov na cmD.

S potenciometróm lahko reguliramo proces ionizacije zraka in s tem ustvarjamo »planinsko« mikroklimo, ki ustreza nadmorskim višinam od 1500 do 3000 metrov.

Naslednji nov izdelek je MEGAFON. Izdelan je prototip in serija 20 komadov, letošnja proizvodna serija pa naj bi štela okrog 2000 kosov. V Kostanjevici (Nadaljevanje na 3. strani)

Novi izdelki iz Kostanjevice

V drugi polovici letošnjega leta bo v kostanjevski Iskri stekla proizvodnja nekaterih zanimivih novih izdelkov. O tem smo v pogovoru z direktorjem te temeljne organizacije Petrom Luštkom in vodjo razvoja Radom Štembergerjem zabeležili naslednje: proti koncu lanskega leta so v tovarni začeli razmišljati o novem izdelku — ionizatorju, ki so ga zasnovali v ljubljanskem Novumu, centru za tehnološke inovacije. Po dobrega pol leta so za ta izdelek že izdelane meritve in pridobljeni vsi potrebni atesti. Zdaj gredo v IE že v izdelavo prve, nulte serije 100 komadov. Ker gre za sorazmerno nov izdelek na našem trgu, ne bo odveč nekaj podatkov o tej napravi.

V drugi polovici letošnjega leta bo v kostanjevski Iskri stekla proizvodnja nekaterih zanimivih novih izdelkov. O tem smo v pogovoru z direktorjem te temeljne organizacije Petrom Luštkom in vodjo razvoja Radom Štembergerjem zabeležili naslednje: proti koncu lanskega leta so v tovarni začeli razmišljati o novem izdelku — ionizatorju, ki so ga zasnovali v ljubljanskem Novumu, centru za tehnološke inovacije. Po dobrega pol leta so za ta izdelek že izdelane meritve in pridobljeni vsi potrebni atesti. Zdaj gredo v IE že v izdelavo prve, nulte serije 100 KOMADOV. Ker gre za sorazmerno nov izdelek na

našem trgu, ne bo odveč nekaj podatkov o tej napravi.

IONIZATOR ZRAKA je aparat, ki v mikroklimo delovnega oziroma življenjskega okolja usmerja elektrone, zaradi česar se tvorijo negativni ioni molekul kisika, ki so za človeka vitalnega pomena. Dosedanji raziskovalni izsledki so prav tako pokazali, da z ionizacijo zraka lahko v izdatni meri vplivamo na kvaliteto mikroklimo, predvsem na razred velikosti tistih prašnih delcev, ki so bili do sedaj najbolj problematični.

Z ionizacijo zraka lahko v kratkem času očistimo delovno, oz. življenjsko

Prejeli smo

Te dni smo prejeli pismo Marjana Ovina, v katerem nas obvešča, da je bil na očitano kaznivo dejanje kraje smrkovega papirja leta 1981 v vrednosti 2.800 dinarjev, ki naj bi ga storil v škodo Iskre, s sodbo Temeljnega sodišča v Kranju št. K 728/83, z dne 8. 2. 1984, tega dejanja oproščen.

S tem v zvezi je bil objavljen v glasilu Iskra 30. maja 1981 članek Naceta Pavlina pod naslovom »Ne glejte, kaj delam, poslušajte kaj govorim«, 27. junija 1981 pa je bil prav tako v glasilu Iskra objavljen odgovor Marjana Ovina na navedeni članek, v katerem je pojasnil okoliščine in svoja stališča do očitanega dejanja.

SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

razpisuje

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

6. ZUNANJETRGOVINSKA ŠOLA V ISKRI

v času od 5. 2. do 26. 4. 1985

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti
- ima dokončano višjo ali visoko šolo tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri
- obvlada aktivno enega od svetovnih jezikov
- je star (praviloma) do 35 let

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit, ki je eden od pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 6. zunanjetrgovinske šole v Iskri.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oziroma za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 24. 9. do 6. 10. 1984 v Portorožu.

Izpitni roki v letu 1984 bodo v oktobru in decembru pri Gospodarski zbornici Slovenije.

ORGANIZACIJA:

Skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja, ki bo potekal ob petkih in sobotah izven delovnega časa v mesecih november in december 1984 ter delno v mesecu januarju 1985.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre.

NOSILCI PROGRAMA:

Ekonomska fakulteta „Borisa Kidriča“, Ljubljana; SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana.

VODJA PROGRAMA:

mag. Mitja Tavčar, dipl. ing.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA:

dr. Vekoslav Potočnik

ČAS IN KRAJ:

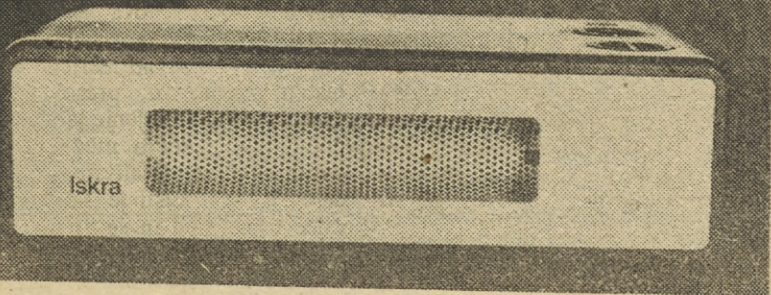
S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 5. 2. 1985 ob 8: v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1985 ob 14.

PRIJAVE:

Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZD, oz. DSSS pošljejo najkasneje do 15. 9. 1984 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s pripravami kandidatov za šolanje že v septembru 1984 (ZT registracija, dopolnilni tečajji tujih jezikov, uvajalni seminarji).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št. 061/222-212.

Ionizator zraka.

SERVOMOTORJI — KAŽIPOT V PROGRAMSKO USMERITEV BODOČNOSTI

Čeprav ima Iskra v Železnikih že več kot tri desetletja tradicije pri izdelovanju elektromotorjev, predstavlja proizvodnja servomotorjev vseeno bistveno spremembo: gre namreč za popolnoma drugačne proizvode od tistih (elektromotorjev), ki so namenjeni za vgradnjo v potrošne izdelke. Pri servomotorjih je bilo zato treba v Železnikih pričeti dobesedno od začetka — znanje o elektromotorjih, kakršne izdelujejo že desetletja pa je bilo seveda v oporo, ki je pomagala prebroditi prenekatero oviro.

Pred nedavnim smo v kratkem prispevku priobčili novico, da so v Tovarni elektromotorjev uspeli izdelati poskusno serijo enosmernih servomotorjev, ki so v celoti plod domačega znanja, konstrukcije in povečini tudi materiala; uvoznega je le za desetino. Gre za izdelke iz programa, ki kaže

Iskri v Železnikih pot v bodočo programsko usmeritev, v programe izdelkov, namenjenih za profesionalno uporabo.

Prav tu je tudi ločnica, ki razmejuje današnjo proizvodnjo od bodoče: elektromotorji, ki jih v velikih serijah izdelujejo v Železnikih danes, so

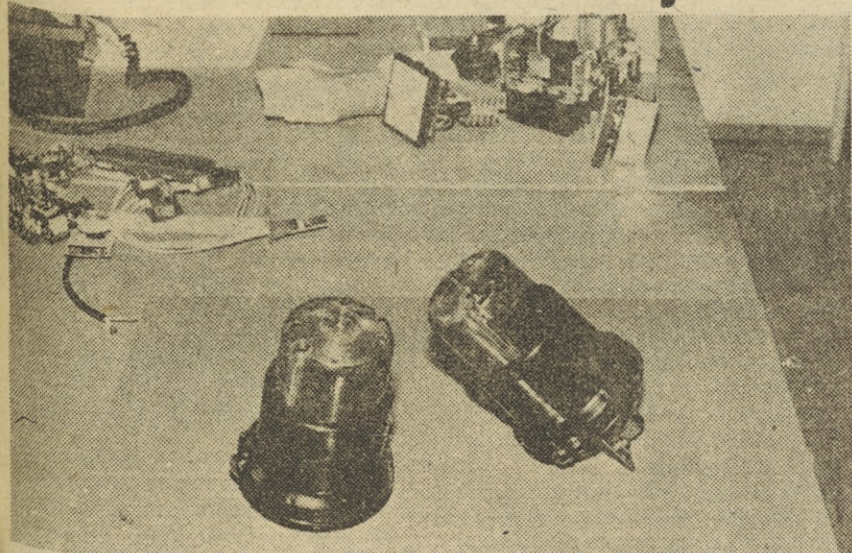
namenjeni za vgradnjo v širokoprotošne naprave. Zahteve pri teh, povečini cenjenih motorjih so seveda bistveno drugačne od zahtev pri motorjih, ki bodo vgrajeni v drage obdelovalne stroje.

Medtem ko so prv „odgovorni“ za poganjanje le nekaj tisočakov vrednih naprav, pa so servomotorji „odgovorni“ za brezhibno delovanje naprav milijonskih vrednosti. Tu seveda tudi cena takega motorja ni v tako ozkih tolerancah, kar je pri izredno rigoroznih zahtevah glede vzdržljivosti, natančnosti in ostalih lastnosti tudi popolnoma razumljivo.

Prvih 20 prototipov takih motorjev, ki so jih iz Železnikov že poslali kupcem, deluje brezhibno in reklamacij ni bilo; to daje konstruktorjem novih servomotorjev zaupanje v svoje sposobnosti in prepričanje, da bodo programu v vsej širini kos tudi v bodoče. Do konca letošnjega leta naj bi bila proizvodnja še maloštevilna; pripravljenih imajo polizdelkov za 60 motorjev, skupno pa naj bi jih izdelali 200. Zaenkrat so vsi namenjeni domačim kupcem, brez dvoma pa se novim proizvodom obetajo tudi zanesljive izvozne možnosti; to pa seveda šele v bodočnosti, ko naj bi dosegli tudi optimalno proizvodnjo 1000 kosov letno.

Servomotorji te vrste so bili vse do današnjega dne izključno proizvodi tujih proizvajalcev, zato doma osvojen proizvodnja predstavlja znaten prispevek pri nadomeščanju uvoza. In kar je najbolj pomembno — nadomestilo je popolnoma enakovredno tujemu izdelku; polizdelki so tudi v

Novi izdelki iz Kostanjevice

Nove bliskavice iz Kostanjevice.

(Nadaljevanje z 2. strani)

njevici so se odločili, da se v sodelovanju s predstavniki drobnega gospodarstva lotijo razvoja in izdelave megafonov, ker je v zadnjih letih vladala na tem področju popolna praznina. Ni bilo ne direktnega uvoza niti resnega domačega proizvajalca.

Pri razvoju so upoštevali zlasti naslednje:

1. frekvenčni obseg reprodukcije mora biti prilagojen govornim signalom, da bi dosegli veliko razumljivost
2. omogočiti delovanje tudi v zaprtem prostoru brez pojavov akustične povratne zveze
3. rokovanje mora biti enostavno, megafon mora biti kompakten
4. uporaben mora biti tudi v neugodnih vremenskih razmerah
5. majhna teža

Nazivna moč ojačevalca je 10 W, frekvenčni obseg prenosa 10 Hz... 60 Hz, nazivna moč zvočnika 15 W, frekvenčni obseg 350 ... 5 kHz, nazivni nivo zvočnega pritiska 110 dB, frekvenčni obseg mikrofona 80 Hz ... 15 kHz, megafon pa napaja 10 baterij 1,5 V, domet 500 m, masa brez baterij pa je 1100 g.

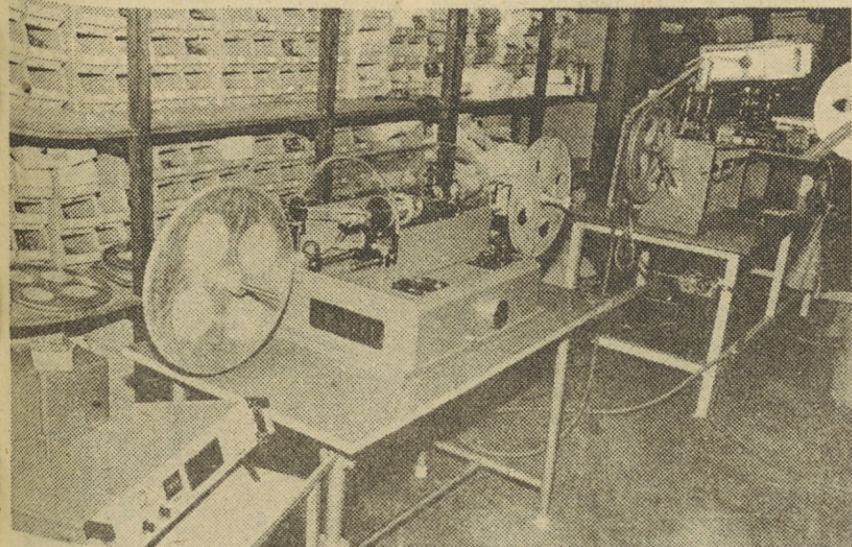
Tretja novost v proizvodnem programu IE so BLISKAVKE. Uporabljamo jih povsod, kjer je potrebna izredno vpadljiva svetloba. Bliski trajajo izredno kratek čas, razporeditev svetlobe pa ji (je za razliko od rotirajočih luči) krožna in bliski so vidni z vseh strani hkrati. Uporaba je zelo široka, od alarmnih sistemov, označevanja nevarnih mest na cesti, nevarnih postopkov v proizvodnji in na drugih mestih, do označevanja zasilnih izhodov, dekoracije izložb itd.

Asortiman bliskavk obsega več tipov, ki jih med seboj ločujemo po energiji bliska in načinu napajanja. Bliskavke energije 6 Ws izdelujejo v treh variantah glede na način napajanja — 12 V, 24 V in 220 V. Sestavljene so iz elektronskega vezja, vgrajenega v okov s kupolo, ki ga ščiti pred vlago in prahom. Bliskavke z močmi pretvornika nad 9 W so bile razvite po zahtevah kupcev in so prilagojene različnim uporabam in načinom vgradnje.

Maksimalna moč pretvornika v IE razvite bliskavke je 200 W. Poraba energije elektronske bliskavke je v primerjavi z rotirajočo lučjo 10 x nižja. REGULATORJE OHMRSKIH BREMEN so razvili v lanskem letu, letos pa so za naročnike že izdelali regulacijske bloke, katerih prednost je v tem, da omogočajo z enega mesta krmiliti večje število bremen moči do 100 KW in napetosti do 380 V. Poleg tega izdelujejo več tipov regulatorjev induktivnih bremen s povratno vezavo ali brez. Gre za regulacijo števila vrtljajev univerzalnih motorjev s stalnim ali spremenljivim momentom bremena, za priključke napetosti 220 V in na živnih moči motorja do 1000 W. Omenjeni izdelki so plod domačega znanja, v pa je minimalen delež uvoza.

Iz opisa novih izdelkov, ki jih pripravljajo za proizvodnjo, se jasno kažejo prizadevanja za nove programe in boljše perspektivo temeljne organizacije.

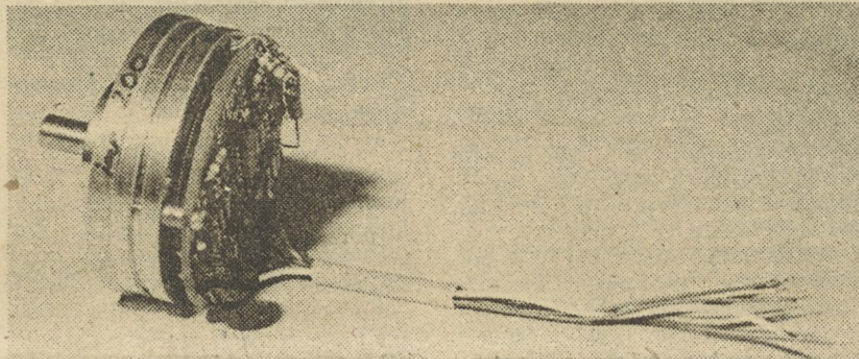
MIK

V IE v Kostanjevici intenzivno delajo na razvoju novih tipov žičnih uporov, za kar so nabavili nov sodoben navijalni stroj za brezkončno navijanje žičnih uporov. Izdelali so že prve vzorce žičnih uporov. Ta upor predstavlja za 60% zmanjšan uvoz, saj ni potreben uvoz nosilnega traku, kontaktne pločevine, uvoziti je treba le uporovno žico, ki je na domačem trgu ni. Z novim strojem se bo razširil asortiman žičnih uporov, povečujejo pa se tudi uporabne vrednosti. Stroj ima vgrajeno posebno servo napravo, ki tekoče, med navijanjem uporabne žice, kontrolira toleranco upornosti in v odvisnosti od nje zvezno korigira korak navoja.

Serijsko proizvodnjo servomotorjev si je skoraj nemogoče predstavljati zaradi številnih specifičnih lastnosti in izredne zahtevane natančnosti pri izdelavi. Dobršen del proizvodnega sicer zelo zamudnega postopka zato opravijo v Železnikih ročno; spretnje ženske roke so kos tudi najtežjim zahtevam.

Inkrementni dajalnik je lahko sestavni del servomotorja, na tržišču pa je za dosedaj izključno uvažano komponento veliko povpraševanje, saj je uporaben tudi kot samostojna enota.

Železniki izdelani na sodobnih NC obdelovalnih strojih, izredno pozornost namenjajo kvaliteti vsakega sestavnega dela. To vedno sploh ni preprosto, saj iz materialov dvomljive kakovosti ni mogoče izdelati polizdelka v skladu z zahtevami. Najbolj problematični materiali so bakrena žica, ležaji in magneti. Slednje zaenkrat uvažajo, vendar se že dogovarjajo z domačim proizvajalcem, da bi tudi te dele izdelovali v Iskri.

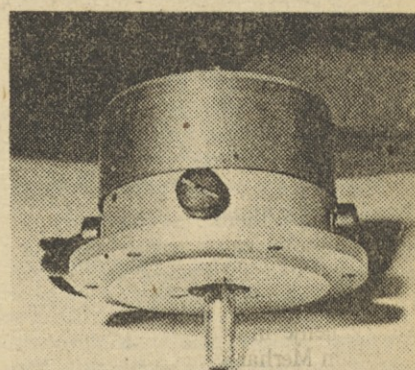
Zelo pomemben dodatek servomotorja je krmiljenje, ki ga bodo po dogovoru izdelali v Iskrini DO Avtomatika, kjer imajo na tem področju že precej izkušenj. Sodelovanje med Železniki in Avtomatikom pa je seveda ključnega pomena zaradi samega trženja, saj servomotorja brez krmiljenja skoraj ni možno prodati.

Veliko zanimanja pri kupcih pa sta vzbudila tudi izdelka, ki sta bila razvita — in sta v uporabi — kot sestavna dela servomotorja, vendar ju je možno uporabiti tudi kot samostojni enoti. Gre za dajalnik impulzov (inkrementni dajalnik) in tahogenerator.

Dajalnik impulzov je eden iz vrste izdelkov, ki jih do pričetka proizvodnje v Železnikih v Jugoslaviji ni bilo mogoče kupiti. Konstrukcija, znanje in velika večina uporabljenega materiala je domačega (pa še tisto, kar je uvoženo, bodo v najkrajšem času poskušali nadomestiti z domačim materialom). Inkrementni dajalnik je potrebno vgrajevati v motorje takrat, ko je zahtevana precizna regulacija hitrosti vrtenja; za točno pozicioniranje suportov na obdelovalnih strojih, robotih, manipulatorjih ...

Tahogenerator je sicer pritrjen neposredno na gred motorja, vendar pa je uporaben tudi kot samostojna enota. Signal tahogeneratorja je v sorazmerju s številom vrtljajev in zato uporaben povsod, kjer je treba meriti hitrost vrtenja. Tudi ta naprava je v celoti plod domačega znanja in konstrukcije ter pomembno nadomestilo uvoza.

Stane Fleischman

Tahogenerator, ki je enako kot dajalnik impulzov lahko bodisi sestavni del servomotorja bodisi — na zahtevo številnih kupcev — tudi samostojna komponenta. Napetost tahogeneratorja je sorazmerna s številom vrtljajev gredi, zato je kot merilnik hitrosti vsestransko uporabna naprava. Izdelek je enako kot dajalnik impulzov rezultat domačega znanja in dela.

Sistem nagrajevanja delovne uspešnosti v Iskri Delti

Preden bi predstavil sistem nagrajevanja v Iskri Delti, bi rad poudaril nekaj teoretičnih izhodišč, ki se nas vodila pri uvedbi nagrajevanja in delitve po delu v naši organizaciji združenega dela.

Kot prvo je potrebno opredeliti pomen osebnega dohodka v socialistični družbi. Osební dohodek je v socialistični družbi izjemno pomemben dejavnik v procesu družbene reprodukcije. Na podlagi načela delitve po delu mora prejemati vsak delavec osebni dohodek v odvisnosti od svojega delovnega prispevka, kar ga vzpodbuja za usmerjanje aktivnosti k izvajanju skupno dogovorjenih delovnih smotrov in ciljev. Da bi dosegli ustrezno motivacijsko vrednost delitve osebnega dohodka, morajo biti merila delitve vnaprej določena in oblikovana tako, da delavec v naprej ve, kakšna delovna in dohodkovna uspešnost šteje pri določanju deležev pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

Drugi pojem, ki ga moram pojasniti, je pojem delovne uspešnosti.

Delovna uspešnost pomeni rezultat, ki ga v delovnem procesu dosega posamezni delavec, delovno povezana skupina ali kolektiv delavcev. Z delovnimi rezultati v najširšem smislu pa je mogoče razumeti stopnjo uporabe materialnih in kadrovskih možnosti. (dr. I. Jurančič).

V delovnem procesu je mogoče opraviti več ali manj dela, z večjimi ali manjšimi stroški in boljše oz. slabše. To pa pomeni, da je delavec pri enakem delu upravičen do večjega ali manjšega osebnega dohodka.

Delovna uspešnost lahko ugotovljamo za posameznika (individualno), za delovno povezano skupino in tudi za kolektiv delavcev v DO. Vsaka izmed navedenih treh ravni ima svoje

posebnosti, najboljši rezultat pa je mogoče doseči z medsebojno povezanim in soodvisnim upoštevanjem vseh treh ravni pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

Za kolektiv se delovna uspešnost ugotavlja najbolj izrazito z dogovorjenimi kazalci kot so doseženi dohodek, produktivnost dela, realizacija plana in podobno.

Delovna uspešnost skupine delavcev (organizacijske enote) se ugotavlja podobno kot pri ugotavljanju individualne delovne uspešnosti. Ta nam pove, kako delavec opravlja dela in naloge.

Delovna uspešnost se lahko odraža na več načinov: v količini izdelkov, kvaliteti in dobrem gospodarjenju. Za vsako delovno področje moramo ugotavljati kriterije, ki so specifični zanj. Kjer je le možno, moramo uporabiti več kriterijev, ki so medsebojno odvisni.

Delovno uspešnost lahko merimo oz. ocenjujemo. Najbolj natančno in s tem tudi realno je kvantitativno merjenje. Pogoji za tako merjenje pa je:

- količinsko opredeljen pričakovani rezultat,
- postavljen krog informacij o doseženih rezultatih,
- določena merila za delitev sredstev za OD iz naslova rezultatov dela.

Drugo ugotavljanje delovne uspešnosti je kvalitativno merjenje, kar je v bistvu ocena, oz. presoja delovnih rezultatov. To merjenje je manj natančno in ima večjo možnost subjektivnih vplivov. Kvalitativno merjenje delovne uspešnosti je skupni imenovalec uspešnosti in se uporablja le za individualno delovno uspešnost.

Delovna uspešnost je lahko izražena v materialni, relativni in vrednostni obliki in se dokončno verificira (Nadaljevanje na 5. strani)

Prireditvi ob jubileju

Dne 29. junija je minilo 35 let, od kar je bila z »Rešenjem vlade FNRJ IV. br. 5130/49«, katerega sta podpisala Josip Broz Tito in tedanji minister elektrogospodarstva ing. Nikola Petrović, ustanovljena Tovarna električnih aparatov. Takrat se je v manjšem lokal, v Pražakovi ulici zbrala skupina delavcev, ki je s smelostjo in zaupanjem v lastne moči in pod vodstvom prof. dr. Vratislava Bedjanića, postavila temelje slovenskemu elektrogospodarstvu. V počastitev na ta dogodek praznuje v letošnjem letu 35. jubilej delovna organizacija Avtomatika kot pravi naslednik tovarne. Prav tako pa sta v teh dneh praznovali 35-letnico obstoja tudi TOZD Elementi za avtomatizacijo in TOZD Naprave za energetiko.

Iz pregleda zgodovinskega razvoja sledi, da sta obe temeljni organizaciji programsko in samoupravno zrastle iz tridesetletnega skupnega razvoja, od 1949 do 1979:

1949 — Ustanovitev tovarne električnih aparatov TELA 29. 6.

— Povprečno 7 zaposlenih, obseg proizvodnje okoli 10.000,00 din.

1952 — Poleg proizvodnje relejev steče tudi proizvodnja stikal. Tovarna ima v tem letu povprečno 60 zaposlenih, obseg proizvodnje pa je nekaj nižji kot 60.000,00 dinarjev.

1956 — V razvoju je dejavnost tovarne TELA razširjena na nova področja, začnemo z uvajanjem elektronike, kar omogoča poseg na področje prometa signalizacije in varnostnih naprav ter kasneje na področje avtomatizacije in opreme za industrijo.

1958 — Začetek proizvodnje stikal v obratu Dobropolje. TELA kot celota zaposluje v povprečju 300 delavcev, obseg proizvodnje v tem letu pa doseže okoli 480.000,00 din.

— Prvi objekti novogradnje na Savski cesti so že v uporabi.

1961 — ISKRA — Kranj, Telekomunikacije, IEV in TELA, ustanovijo združeno podjetje ISKRA. Po združitvi se tovarna TELA preimenuje v tovarno električnih aparatov — Aparati. Izločen je razvoj v ZZA.

1962 — Aparati morajo zaradi delitve programa v ZP Iskra opustiti okoli 60% dotedanjega obsega proizvodnega programa zračnih stikal, zato je to leto drugo krizno leto v dotedanji zgodovini kolektiva. Zlasti je bila ta kriza občutna v obratu Dobropolje, kjer je potekala proizvodnja 15A in 35A zračnih stikal, ki so bili prvi opuščeni.

1963 — Za reševanje problematike obrata v Dobropolju osvojimo v rekordno kratkem roku proizvodnjo TV stabilizatorjev in profesionalnih stabilizatorjev.

1964 — V to obdobje sodi priprava in delitev programa tovarne Aparati v dva proizvodna sektorja — v sektor Relejev in sektor Signalno varnostnih naprav.

1967 — Čeprav je bila bruto proizvodnja v tem letu nižja kot v predhodnem in je

dosegla okoli 46 mio din, pa smo že nekoliko resneje posegli vizvoz, saj je bilo 5,5% te proizvodnje prodano na tuja tržišča.

1974 — Aparati zaposlujejo ob svoji 25-letnici 1.301 delavca in v tem letu presežejo 250 milijonov dinarjev bruto proizvodnje. V število zaposlenih je vključen tudi razvojni institut, ki se je izločil iz ZZA in vključil v Aparate ter delavci začasnega novega obrata v gradu Štatenberg. V januarju tega leta je bil namreč dokončno sprejet sklep o izgradnji novega obrata v Makolah, začasno pa smo proizvodnjo v juniju tega leta že organizirali v adaptiranih prostorih gradu Štatenberg.

Dotedanja tovarna Aparatov se je tako konstituirala v TOZD TELA in TOZD SVN, skupne službe pa so tvorile osnovno jedro delovne skupnosti skupnih služb delovne organizacije ISKRA — Industrija za avtomatiko. V delovno organizacijo so se s sklepi svojih kolektivov vključile tudi temeljne organizacije združenega dela ELA in Napajanja iz Novega mesta, TIO iz Lesc, Orodja in Inženiringi iz Ljubljane ter v skupne službe tisti del domače prodaje ISKRA Commerce, ki je za te temeljne organizacije že prej opravljal prodajno funkcijo.

1975

V tem letu se v DO — Avtomatika vključi še TOZD Procesna tehnika iz Ljubljane.

Precej napov je v tem obdobju usmerjenih v dokončno oblikovanje za ureditev vseh odnosov pri poslovanju nove DO in njenih TOZD.

TOZD TELA ima v letu 1975. povprečno 1054 zaposlenih in doseženih 280 milijonov din bruto realizacije. Proizvodni program začnemo širiti na področje modulne tehnike in kompleksnih naprav na področju zaštite in avtomatizacije HE, prvi koraki pa so storjeni tudi na področju telekomand za energetiko in industrijske procese.

1978

— Se je začel postopek sprememb v organiziranosti TOZD in del. organizaciji, tako so delavci sektorja proizvodnje naprav in elementov v energetiki, skupaj z delavci sektorja za telemehaniko in sektorja za prenos podatkov TOZD Procesna tehnika — PCT, sektorja stikalnih in zaščitnih elementov Dobropolje in sektorja proizvodnje programskih stikal in relejev Štatenberg — Poljčane, sklenili organizirati

vsak svojo temeljno organizacijo.

1979

— S 1. 10. 1979 preneha obstajati TOZD TELA. Iz obstoječe TOZD TELA so nastali štirje novi subjekti v okviru DO Iskra Avtomatika in sicer na Savski c. 3:

TOZD Sestavni deli

TOZD Naprave za energetiko

in

TOZD Stikalni elementi, Dobropolje

TOZD Releji, Poljčane, Makole.

Jubilejno srečanje

V petek, 15. t. m. so se na jubilejni slovesnosti v prostorih hotela Ilirija zbrali delavci TOZD Naprave za energetiko. V okviru slavnostnega programa je zbranim spregovoril predsednik kolegijskega poslovnega odbora TOZD Miroslav Jere, ki je v kratkih besedah orisal zgodovinski razvoj TOZD in naloge, ki izhajajo iz programske usmeritve in proizvodnih planov. Pozdravni nagovor je imel tudi predsednik delavskega sveta TOZD Miro Kragelj.

Direktor TOZD TELA Rudi Pirc govori delavcem.

Ne samo za temeljno in delovno organizacijo Avtomatika, temveč za celotno gospodarstvo dobiva inovacijska dejavnost vedno večji pomen. Prav omenjena temeljna organizacija beleži na tem področju v zadnjem obdobju vidne uspehe. K mnogim drugim družbenim priznanjem in pohvalam, ki so jih prejeli njeni delavci za uspešno inovacijsko, oz. razvojno dejavnost, so prišli še priznanja RAST YU 83, ki so jih na petkovi slovesnosti tudi podelili. Priznanja, ki jih vsako leto podeljuje komisija v okviru najpomembnejše jugoslovanske razstave izumov, tehničnih izboljšav in novosti, so prejeli delavci Področja mikroročunalniških naprav in sicer za:

I. Razvojno nalogo Mikroročunalniška kontrolna enota MKSE — 30: Darko Vučko, Karel Flisar, Jože Ponikvar in Janez Gašperšič ter za

II. nalogo Signaturni analizator pa Jože Ponikvar in Karel Flisar.

Z nasledniki pionirjev elektrogospodarstva

V petek, 22. t. m. pa so se v hali A na Gospodarskem razstavišču zbrali delavci TOZD Elementi za avtomatizacijo, ki so se jim pridružili tudi gostje iz Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad in SOZD Iskra.

Po pozdravnem nagovoru predsednika delavskega sveta TOZD Janeza Mavsarja, je direktor temeljne organizacije Rudi Pirc spregovoril o nalogah, ki čakajo kolektiv; predvsem tistih, ki temeljijo na načrtani prestrukturaciji proizvodnje v zaključeno tehnološko celoto. To pa pomeni proizvodnjo v smeri pokrivanja lastnih potreb in proizvodnjo strateških elementov in naprav, ki jih vgrajujemo v doma razvite sisteme, s hkratnim močnim poudarkom v izvozno usmeritev.

Slavnostni govornik, predsednik poslovnega odbora DO Avtomatika Marcel Božič pa je v svojem govoru poudaril: »Med nami so sodelavci, ki trideset in več let nosijo ime Iskre, ki so z veliko smelostjo in zaupanjem v lastne moči postavili temelje slovenski in jugoslovanski elektroniki. Veliko vas je, ki ste se z rastjo tovarne in novih subjektov, ki danes predstavljajo Avtomatiko, aktivno vključili v razširitev prvotnega programa elementov na področje prometne signalizacije, varnostnih naprav, avtomatizacije in opreme za industrijo ter kasneje na področje modulne tehnike, naprav za zaščito in avtomatizacijo hidroelektrarn, telekomand za energetiko in industrijske procese. Vaš prispevek je pomemben tudi v smeri prenosa serijske proizvodnje v dislocirane obrate oziroma temeljne organizacije na manj razvita področja Slovenije.

Priznanja najzaslužnejšim za razvoj tovarne.

Nashe vodilo je, doseči višjo tehnološko stopnjo proizvodnje. Prepričan sem, da vam bo z razumom usmerjeno aktivnostjo, delovnim elanom in disciplino, ki se je kalila v vseh letih vašega obstoja, to tudi uspelo. Krepiti moramo človeško povezanost in razumevanje med vsemi nami, ki združujemo delo v naši delovni organizaciji in energično in pošteno odklanjati in izločevati vse vire, ki nas pri tem motijo. Voditi nas mora prepričanje, da le napor, ki vodi k skupnim ciljem in razvijanju odnosov do odgovornosti, ustvarjajo materialno osnovo za razširjeno reprodukcijo in planirane osebne dohodke. Da bomo le skupno lahko kljub slabšim pogojem gospodarjenja hitro in učinkovito nadomestili zamujeno, z nakupom potrebne opreme uvedli računalniško obdelavo podatkov, tehnološko zaokrožili posamezne lokacije ter načrtno pristopili k uvajanju novih izdelkov v proizvodnjo.

Ob jubileju vaše temeljne organizacije vam iskreno čestitam z željo, da bi skupno z ostalimi delavci naše Avtomatike še naprej uspešno dograjevali to, kar smo kot dediščino prevzeli od pionirjev slovenske elektroindustrije.

Po sklepu delavskega sveta TOZD Elementi za avtomatizacijo, so bila na svečani prireditvi podeljena tudi naslednja priznanja:

I. Lei ČEBOKLI in Jakobu GOŠPODARIČU za 35-let neprekinjenega dela.

II. Priznanja delavcem, ki že vrsto let vlagajo napore v izgradnjo in razvoj temeljne organizacije:

Terezija CVAR
Janez DOVČ
Jožica FERJANČIČ
Franciška FORTUNA
Jožefa GERLICA
Ana HRISTOVSKI
Alojz MRAMOR
Marija PODRŽAJ
Majda SKAPIN
Milka VELEPEC
Alojz VERČ
Ivo KLEŠNIK
Franc VRŠNAK
Lado MODIČ
Rado MAJDIČ
Franc GRAD
Lidija PIRNAVER
Radivoj ČEBOKLI

Po sklepu delavskega sveta TOZD Naprave za energetiko, so bila na svečani prireditvi podeljena tudi naslednja priznanja:

I. Delavci za 10-letno delovno dobo
Tomaž Bajuk, Franci Černe, Andrej Jančar, Miroslav Jere, Nevenka Knežević, Anica Kočevar, Marija Lambergar, Peter Levec, Safet Medjedović, Darja Pevec, Marija Rejc, Janko Ropar, Karmela Sekirnik, Jože Semen, Branivoj Slapar, Marjan Štefanič, Slavica Vovk, Dušanka Zadravec, Zora Zadravec

II. Delavci z 20-letno delovno dobo
Magda Marija Grm, Marko Sajovic, Miran Selan, Franci Sterle, Rudolf Udovč, Zlata Švarc, Milica Tomič, Terezija Bolha

III. Delavci s 30-letno delovno dobo
Anica Japelj, Ivanka Traven, Zofija Šinkovec

Ob dnevu prijateljstva pobratenih mest Reka in Ljubljana

V soboto, 30. junija, ko se bomo Iskraši zbrali v Zajčji dobri na naši osrednji prireditvi ob dnevu Iskre — dnevu borca, bo v okviru 15. tradicionalnega prijateljstva srečanja pobratenih mest Reke in Ljubljane, prispelo v Ljubljano več 100 Rečanov. V Ljubljano bodo dopotovali z vlakom, po sprejemu pa jih bodo posebne delegacije po že vnaprej določenem dnevnem redu vodile na številna posvetovanja in pogovore o možnostih še tesnejšega sodelovanja, ogledali pa si bodo tudi nekatere prireditve.

Kot že rečeno, bo tokrat že 15. srečanje. Sprva so bila bolj turistična, pozneje pa so prerasla in postala zavidna manifestacija vseh oblik sodelovanja Reke in Ljubljane — od gospodarskih do kulturnih in športnih pa seveda tudi turističnih stikov.

Kot je znano, ima Iskra na Reki eno izmed svojih najstarejših in najbolj uspešnih predstavništva. Na Reki je dobro obiskana tudi tamkajšnja Iskrina prodajalna, ki je prav pred

dnevi dobila visoko priznanje za zunanji in notranji videz, pa za založenost in ne nazadnje za strokovnost in vplivnost prodajalcev. Ne zaostaja tudi reški Iskrin servis, ki je po poslovnih rezultatih trenutno najboljši Iskrin servis v Jugoslaviji.

Daljši prispevek o delu Iskrinega predstavništva na Reki, pri čemer seveda mislimo tudi na servis in trgovino, bomo objavili v prihodnji številki našega tednika.

Lado Drobež

Vzorna Iskrina prodajalna na Reki.

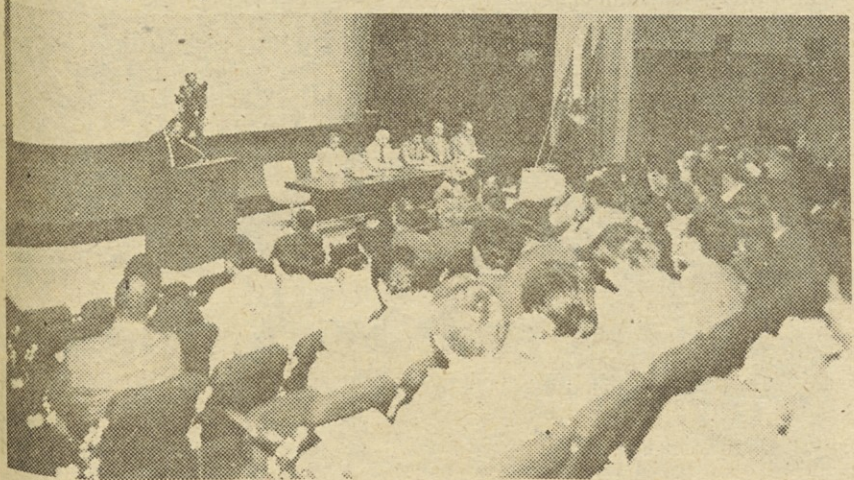
Podeljevanje priznanj v TOZD Naprave za energetiko.

S 5. posvetovanja: Energetska elektronika '84

V srednji dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani je bila v ponedeljek, 18. t.m. slavnostna otvoritev tridnevnega, 5. posvetovanja Energetska elektronika 84. Prireditelj letošnjega posvetovanja, ki ga organizirajo vsako 3. leto in predstavlja že utečeno obliko strokovnega informiranja na tem področju, je bila Slovenska akademija znanosti in umetnosti v sodelovanju z delovno organizacijo Iskra Avtomatika. Le-ta je bila aktivno udeležena že na vseh dosedanjih posvetovanjih. Hkrati zajema njen proizvodni program mnogo proizvodov s področja energetske elektronike, kar je eden izmed pogojev za prevzem organizacije. Slavnostni otvoritvi so poleg udeležencev prisostvovali tudi vidnejši slovenski družbeno-politični delavci, med njimi Tina Tomlje, predsednica skupščine mesta Ljubljana in priznani strokovnjaki z jugoslovanskih elektro fakultet in znanstvenih institucij.

V uvodnem referatu je dr. Rafael Cajhen, redni profesor za regulacije, krmilja in energetsko elektroniko na Fakulteti za elektroniko v Ljubljani, uvodoma podal kratek zgodovinski prežrez razvoja energetske elektronike v

jugoslovanskem prostoru. V zaključnem delu je ponovno opozoril na dva pomembna pogoja, ki jih moramo izpolniti, če hočemo, da bodo rezultati v razvoju prednostne gospodarske panoge uspešni in sicer na:

S posvetovanja: Energetska elektronika.

DO KONDENZATORJI-TOZD ELEMENTI ZA ODPRAVO RF MOTENJ

Uspešno zoper vse težave

„Že lansko leto je imela naša temeljna organizacija motnje v poslovanju, ki so se deloma prenesle tudi v letošnje leto,“ je dejal na začetku naš sogovornik Anton Jelenič. „Vendar se je stanje izboljšalo v smislu naročil domačih in tujih kupcev. Letni plan izvoza izpolnjujemo zlasti z dobavami v Zvezno republiko Nemčijo in Anglijo, zaostaja pa planirani izvoz v Italijo, Avstrijo in Francijo. Vendar pa je stanje z izvoznimi naročili glede na zmogljivosti naše proizvodnje kakor tudi glede na letni plan zadovoljivo. Na domačem trgu pa je naročil več kot pa so zmogljivosti naše proizvodnje spričo izvoznih zahtev.“

Tako v TOZD ocenjujejo, da so glede na prvo trimesečje lani letos povečali fizični obseg proizvodnje za 15 %. Izvoz so povečali za 27 %, pri tem pa je bil v glavnem povečan izvoz na konvertibilno območje. Glede na operativni plan so realizirali izvoz v višini 110 %, glede na letni plan pa v višini 88 %. Kljub temu pa so po prodajnih cenah dosegli realizacijo izvoza le v višini 60 %, kar je odraz nedoseganja planiranih izvoznih prodajnih cen.

Fizični obseg proizvodnje za domači trg so v tem obdobju uresničili v višini 99 % glede na enako obdobje lani.

Po finančnih rezultatih za prva dva meseca letošnjega leta pa so znašali materialni stroški v celotnem prihodku kar 67,7 %, kar je višje kot pri ostalih TOZD v DO Kondenzatorji Semič.

V prvih treh mesecih letošnjega leta so imeli v TOZD Elementi za odpravo radiofrekvenčnih motenj velike težave z izpolnjevanjem planiranih obveznosti, predvsem zaradi pomanjkanja nekaterih reprodukcij materialov, ki so v proizvodnjo prihajali prepozno ali pa so bili slabše kvalitete. Zato je bilo potrebno večkrat spremeniti planirano zaporedje dela, kar je povzročalo izpade. V obravnavanem

obdobju niso izpolnili planiranih ur dela, ki so jih v prvih dveh mesecih letošnjega leta izpolnili le 85 %.

Vzrok za to je bilo manjše število zaposlenih in velika obsojnost z dela, ki je bila v prvih treh mesecih letošnjega leta kar med 14 in 20 %. Podobno stanje se je nadaljevalo tudi aprila, saj je bila odsotnost z dela zaradi bolniške in porodniške v prvi polovici aprila kar 15 %, to pa je pomenilo stalno odsotnost kar 35 ljudi. Težave z izpolnjevanjem plana pa so bile zlasti pri KPZ kondenzatorjih, kjer so morali zaradi zahtev kupca in zaradi pocenitve proizvodnje preiti s spajkanja na punktiranje priključkov. Zaradi tega so uvedli nadurno delo v prostih sobotah na ključnih operacijah.

Možnosti izvoza na konvertibilno območje v prihodnjem obdobju so precej ugodne, saj so pridobili večino potrebnih atestov in tudi trenutno imajo dovolj tekočih naročil, vendar je potrebno takšno raven tudi obdržati v prihodnje. Tudi naročil z domačega trga imajo dovolj. Vendar pa lahko iz vsega navedenega le zaključimo, da bo ob 63 % fizični udeležbi izvoza s sedanjimi cenami na domačem in tujem trgu in sedanjimi materialnimi stroški akumulacija kljub izpolnjevanju plana še vedno minimalna.

D. Ž.

Motiv iz DO Kondenzatorji v Semiču

— več vlagan v raziskovalno in razvojno opremo v tovarnah in institutih, kajti zaradi specifičnega položaja ni več mogoč razvoj le na osnovi učenja in verbalnega znanja, temveč v dobro opremljenih laboratorijih

— ustvariti pogoje za večji pretok informacij znotraj in prek državnih meja, kajti razvijati lastno pamet ne pomeni ogradi se od dosežkov in spoznanj od drugod. Žalostno je dejstvo, da je današnji pretok informacij slabši kot je bil kdajkoli v zadnjih petnajstih letih zaradi ponesrečenega ukrepa prepovedi nabave svetovne strokovne periodike, drastično omejenih možnosti za sodelovanje na mednarodnih strokovnih zborih, izmenjave kadrov, obiskovanje tujih institucij in prireditvev.

Že v ponedeljek popoldan se je v hali B Gospodarskega razstavišča pričel strokovni del posvetovanja, ki je bil razdeljen v dvanajst programskih sekcij: Sistem neprekinjenega napajanja, Modeliranje in regulacijski algoritmi pretvornikov, Komponente energetske elektronike, Močnostni pretvorniki, Uporaba mikroprocesorjev v sistemih energetske elektronike, Teorija sistemov energetske elektronike, Aplikacije sistemov energetske elektronike, Energetska elektronika v reguliranih pogonih, Uporaba in izkušnje eksploatacije sistemov energetske elektronike, Elektromagnetna kompatibilnost, Standardizacija. Po zaključku strokovnega dela, v katerem je bilo podanih 127 referatov, je sledila razprava na temo »Uvajanje mikroročunalnikov v krmiljenja in regulacije v sistemih energetske elektronike«.

Zadnji dan pa je bil namenjen strokovni ekskurziji, ogledu proizvodnega programa avtomatike TOZD Napajalne naprave v Novem mestu, ki je poznana kot kvaliteten proizvajalec napajalnih in usmerniških naprav za telekomunikacije, računalništvo, energotiko, industrijo in široko potrošnjo.

V času posvetovanja je bila na Gospodarskem razstavišču organizirana tudi priložnostna razstava dosežkov s področja energetske elektronike. Izšel je tudi zbornik del, oz. referatov.

O organizaciji posvetovanja, ki je potekala brezhibno, so se vsi udeleženci izrazili pohvalno. Hkrati so bili zadovoljni tudi s pridobljenimi novimi spoznanji in informacijami. Naj se ponovno povrnem k besedam dr. Rafaela Cajhna: »Naša raziskovalna žilica je še vedno nemirna, iščejoča. V zadovoljivi meri se v teh rezuatah zrcalijo tudi novi trendi. Ugotavljamo lahko, da dajejo Jugoslavlani dostojen teoretični in tehnološki doprinos pomembni tehnični panogi — energetske elektronike«.

Š.D.

Pojóče veslo

(B. Flandru — Klusovemu Joži 30. junij 1944)

Bil si veslo,
močno veslo v mojem krhlem čolnu.
Bil si pesem in veslač obenem,
klub telesu rano prestreljenem.

Kaj mi čoln v tem trhljem lesu,
v tem telesu
kruha pesmi željem?

Kaj brez vesla mojega čolnarja
bi počel popotnik brez te pesmi?
Videl ne bi, da še zvezda sveti
med zvezdami nad tem volčjim svetom...

Ko dospel z močjo sem tvoje duše,
v mladi bataljon tja pod Gorjance,
bil na tvojem mestu je naslednik —
mlad komisar, stoječ ob čilem vrancu

Ob zbranem vodu Cankarja brigade,
tvoj trideseti junij je oznanil —
prvo letnico prerane smrti,
ki trnjev cvet v srce ti je vsadila.

Danes je spet trideseti junij —
Širideset let balado poje...
Svobode konj, v planet vojna pripet,
rezgetajoč se vzpenja v lepši svet!

RUDI MIŠKOT

**DOPISUJTE
V NAŠE
GLASILO**

Sistem nagrajevanja delovne uspešnosti v Iskri Delti

(Nadaljevanje s 3. strani)
z doseženim dohodkom. (dr. I. Jurančič). Standardne pojave oblike delovne uspešnosti so: količina, kakovost, gospodarnost in ustvarjalnost pri delu.

Količina — je bila v preteklosti edino merilo delavčeve uspešnosti. V sedanjosti pa vedno bolj izgublja na pomenu, saj človeka, zlasti pri delih, kjer je najpomembnejša količina proizvodov, vse bolj zamenjujejo stroji. Zato je treba večjo pozornost usmeriti v pripravo dela in v povezanost količine s kakovostjo.

Kvaliteta — opredeljuje kakovost dela delavca v odnosu do pričakovane. Pri upoštevanju tega kriterija mora biti delavcu jasno, da je kvaliteta dela osnovni pogoj uspeha na tržišču. Kakovost se direktno veže tudi na gospodarnost dela, saj je jasno, da s slabo kvaliteto dela izgubimo zaslužek, trg in povečamo stroške poslovanja. Gospodarnost — opredeljuje uspešnost poslovanja (čim več proizvodov s čim manjšimi stroški). Ta kriterij, podobno kot kakovost dela in ustvarjalnost, vse bolj pridobiva na pomenu.

Z ugotavljanjem delovne uspešnosti torej ugotavljamo, ali je nek delavec, oz. skupina, oz. kolektiv delavcev dosegel pričakovani, večji ali pa manjši delovni rezultat.

Tretji pojem, ki ga moramo prav tako osvetliti je motivacija.

Človekova uspešnost pri izvajanju del oz. nalog je v bistvu odvisna od sposobnosti, znanja in motivacije, od njihove medsebojne usklajenosti oz. konflikta. V tem trenutku nas zanima samo motivacija. Odgovor na vprašanje, zakaj človek dela, je, zato, ker je motiviran.

Zato lahko vso njegovo vedenje razložimo z motivi, ki usmerjajo njegovo dejavnost. Vprašanje motivacije je sistematično raziskovalo več avtorjev: Maslow, Herzberg in Wroom. Maslow je celo razvil teorijo hierarhije človekovih potreb. Ko posameznik zadovolji neko potrebo (nek razred oz. nivo potreb), se aktivirajo potrebe v drugem, višjem razredu.

Teorija hierarhične razvrstitve potreb po Maslowu je bila večkrat uporabljena tudi v raziskavah motivacijskih dejavnikov na delavcih v naši industriji. Navadno so bili predloženi naslednji motivi (po dr. I. Jurančič):

- visok OD,
- zanimivo delo,
- dobri nadrejeni,
- dobri sodelavci,
- možnost napredovanja,
- možnost do večjega samoupravljanja, -ipd.

Opazja se, da je v naših slabih gospodarskih razmerah in slabem standardu delavcev vedno pomembnejši motivacijski dejavnik DOBER ZASLUŽEK. Čeprav se v strokovni literaturi navaja, da dober zaslužek ni edini in najmočnejši motiv za delo, trdim, da to velja za visoko razvite industrijske dežele, da pa nam praksa kaže, da je pri nas vsaj pri večini kvalifikacijskih skupin (izjema so poslovodni delavci — glej raziskavo dr. I. Jurančič z ankete šole za poslovodne delavce na Brdu), OD izredno pomemben, ali celo najpomembnejši motivacijski dejavnik. Pa tudi zasledujemo, da se delavci predvsem pritožujejo prav v zvezi z OD, kar potrjuje mojo trditev, da so v tej potrebi pogosto frustrirani.

Prepričan sem, da ima osebni dohodek zelo pomembno vlogo med motivacijskimi dejavniki in sicer iz dveh vzrokov. Prvi razlog je materialna vrednost osebnega dohodka, ki opredeljuje delavcem raven osebne potrebnosti. Večji osebni dohodek namreč omogoča delavcem višjo raven osebne porabe in s tem višji življenjski standard njemu in njegovi družini. Drugi razlog je moralna in primerjalna vrednost osebnega odhodka. Uveljavljeno načelo delitve po delu namreč pravi, da tisti, ki več dela, prejema tudi višji osebni dohodek, kar obratno pomeni, da je prejel večji osebni dohodek tisti, ki je več in bolj delal. Ljudje se med seboj neprestano primerjajo po različnih karakteristikah, tako tudi po višini osebnega dohodka. Delavec, ki prejema višji osebni dohodek, ima višji socialni status med sodelavci, v okviru profesije, dejavnosti in okolju v katerem živi. Osebni dohodek kot merilo socialnega statusa deluje že z majhno količino

kolikor je potrebno, da se delavec izenači ali celo prehiti sodelavca s katerim se primerja.

Običajno je v vsakem delovnem procesu nekaj takih delavcev, ki delajo boljše ali slabše od večine. Celo delavci, ki opravljajo enako delo, oz. naloge, le-te ne opravljajo v enakem obsegu in z enako kvaliteto.

Najbolj neposredna povezava med rezultati dela in osebnim dohodkom je dosežena z merili delovne uspešnosti, pa bodisi da so individualna ali skupinska. Rezultati teh meril najbolj neposredno vplivajo na višino osebnega dohodka, saj delavec ve, da če bo dosegel in presegel dogovorjena merila, se mu bo povečal tudi mesečni OD. Mislim, da lahko s pogumnejšo uporabo meril osebne delovne uspešnosti trenutno še najbolj vplivamo na delavčovo ravnanje in je po tej poti možno odpraviti tudi pomanjkljivosti. Z neposrednim ugotavljanjem rezultatov dela posameznika bo namreč nemogoče, da nekdo za praktično slabe rezultate pridobiva visok OD, drugi pa v zameno za velike delovne uspehe ne dobivajo ustreznega povračila. Postopoma bomo morali priti do tega, da bi bil ves osebni dohodek odvisen od merljivih rezultatov dela. Prvi pogoj za doseg takšne delitve pa ni samo odločitev ali usmeritev, ampak zahteva tudi mnogo naporov in strokovnega dela pri oblikovanju meril individualne delovne uspešnosti, ki naj odražajo dejansko delovne rezultate, ne pa neke izmišljene vrednosti.

Motivacijske teorije kot praktične izkušnje učijo, da je pri oblikovanju meril individualne delovne uspešnosti neobhodno treba upoštevati:

- da merila za nagrajevanje individualne delovne uspešnosti niso sama sebi namen, ampak so sredstvo za doseganje ciljev DO,
- da so pravilno izbrana in oblikovana merila neposredna vsodbuda delavca za delo,
- da moramo vnaprej vedeti, kaj želimo doseči z uporabo določenih meril,
- da mora delavec vnaprej vedeti, kaj in koliko in kako mora delati, oz. kaj mora storiti, da bo dosegel svoje cilje,
- da merila individualne delovne uspešnosti motivirajo delavca k doseganju čimboljših individualnih rezultatov,
- da se uspešnost dela izraža v količini, kakovosti, gospodarnosti in ustvarjalnosti,
- da je z merili potrebno poudariti tisti vidik uspešnosti, ki je za posamezno delo najpomembnejše.

Pred uvedbo sistema nagrajevanja individualne delovne uspešnosti smo se zavedali, da mora sistem nagrajevanja individualne delovne uspešnosti zadovoljiti zlasti dve osnovni postavki:

1. Mora biti dovolj stimulativen, da delavce motivira in stimulira za doseganje čimboljših in ugodnejših rezultatov.
2. Mora biti dovolj preprost in dovolj razumljiv za vse delavce.

In kako omenjena izhodišča in ugotovitve uveljavljamo v DO Iskra Delta? O tem več v eni izmed naslednjih številčk glasila delovnih ljudi SOZD ISKRA.

Mak

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željenzov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerca), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Milan Krapež (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektronika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Nad tisoč športnikov na jubilejnih XX. letnih športnih igrah Iskre v Novi Gorici

Pod pokroviteljstvom Iskre-Industrije avtoelektričnih izdelkov so bile v dneh od 22. do 24. junija že XX. letne športne igre SOZD Iskra. Kot vselej, je igre priredila Komisija za šport in rekreacijo pri koordinacijskem odboru sindikata SOZD Iskra, že četrtri v zgodovini Iskrinih letnih športnih iger pa so se kot vzorni organizatorji izkazali športni delavci športnega društva Avtoelektrika.

Medtem, ko so se letošnje igre dejansko začele že v petek, 22. junija popoldne s prvimi nastopi kegljačev, pa je bila otvoritvena slavnost v soboto, 23. junija ob 9.30 na nogometnem igrišču športnega parka v Novi Gorici.

Začelo se je z naletom športnega letala, iz katerega sta skočila dva padalca, ki sta po večšem manevriranju s svojima pisanimi padalom uspešno doskočila v sredo zbranih športnikov na igrišču. Zaslužno sta bila s ploskanjem nagrajena za pozdrav, ki sta ga prinesla izpod neba. Njun doskok pa je pomenil zeleno luč za začetek otvoritvenega ceremonijala, ki se je začel z intonacijo državne himne.

Nato so se ob mikrofoni pred zbranimi športniki zvrstili govorniki, ki so jim zaželeli dobro počutje v Novi Gorici in dobre športne dosežke v vseh številnih tekmovalnih disciplinah.

Športnike je pozdravil Pavle Gantar v imenu KPO SOZD Iskra, za njim pa Janez Kern, predsednik delavskega sveta SOZD Iskra, slednji pa še predsednik KPO DO Avtoelektrika Peter Mivšek, ki je kot častni predsednik jubilejnih XX. letnih športnih iger Iskre le-tudi tudi uradni odprl.

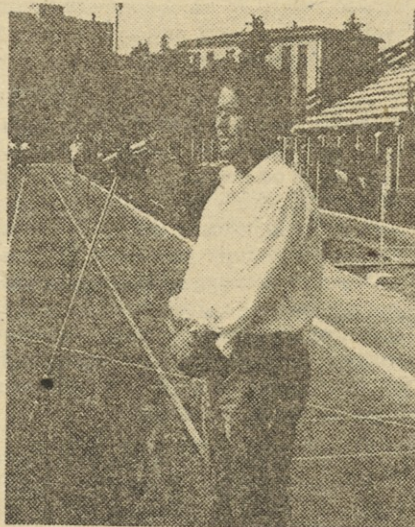
Športnice in športniki vseh delovnih organizacij so se po končani otvoritveni slavnosti razkropili po številnih športnih igriščih, kjer so se začela tekmovanja, v večini disciplin v samem športnem parku, ostala pa v objektih v neposredni bližini.

Medtem, ko je v soboto naše igre spremljalo lepo, sicer vroče vreme, je v nedeljo dež prisilil organizatorje, da so nekatera finalna tekmovanja prenesli z odprtih v zaprta igrišča, le nogometaši so svoje dokončali kljub dežju.

Razglasitev rezultatov je bila, kot navadno na vrtu hotela Park v Novi Gorici. Najboljši posamezniki in posameznice v kegljanju, streljanju in namiznem tenisu so prejeli kolajne, najboljše ekipe v tekmovalnih disciplinah plakete, najboljše tri ekipe v skupnem seštevku doseženih točk pa so prejele pokale.

Tako so dobro organizirane XX. letne športne igre v Novi Gorici uspele. S to ugotovitvijo sicer prav vsi udeleženci ne bodo soglasni, saj je med tekmovanji in na zaključku prišlo do zapletov. Seveda nikakršnih zapletov ne bi bilo treba, ko bi se vsi dosledno ravnali po sprejetih propozicijah, v katerih je jasno zapisano, kakšne dokumente morajo imeti člani tekmovalnih ekip, sicer njihovo nastopanje ni veljavno. Spoštovanje predpisov, za katere so se na seji komisije dogovorili vsi športni referenti bi prav gotovo pripomoglo do tega, da bi igre v celoti odlično uspele v zadovoljstvo vseh udeležencev.

-C-

Častni predsednik iger — Peter Mivšek odvarja igre.

lektrika (0:2), K. E.: Avtomatika (2:0), Avtoelektrika: K. E. (2:0), končni vrstni red: 1. Avtoelektrika, 2. K. E., 3. Avtomatika, 4. Telematika, 5. Elektrooptika, 6. Š. P.

Košarka—moški: predtekmovanja v štirih skupinah, v finalu: za 1. mesto: IEZE: Š. P. (55:79), končni vrstni red: 1. Š. P. 2. IEZE, 3. Elektrozeve, 4. Kibernetika, 5. Telematika, 6. Elektrooptika, 7. Avtoelektrika, 8. K. E., 9. ERO, 10. Kondenzatorji, 11. Delta.

Košarka—ženske: predtekmovanja v dveh skupinah, v finalu za 3. mesto: Kibernetika: Telematika (16:7), za 1. mesto: Š. P.: K. E. (23:6), končni vrstni red: 1. Š. P., 2. K. E., 3. mesto Kibernetika, 4. Telematika, 5. Avtoelektrika, 6. IEZE, 7. Avtomatika.

Rokomet—moški: predtekmovanja v treh skupinah, v finalu: Kondenzatorji: Kibernetika (6:6), Š. P.: Kondenzatorji (4:4), Kibernetika: Š. P. (13:5), končni vrstni red: 1. Kibernetika, 2. Kondenzatorji, 3. Š. P., 4. IEZE, 5. Avtoelektrika, 6. Avtomatika, 7. Elektrooptika, 8. K. E., 9. Delta.

Rokomet—ženske: predtekmovanja v dveh skupinah, finale za 3. mesto: Telematika: Avtoelektrika (5:4) in za 1. mesto: IEZE: Š. P. (10:4), končni vrstni red: 1. IEZE, 2. Š. P., 3. Telematika, 4. Avtoelektrika, 5. K. E., 6. Kibernetika, 7. Avtomatika.

Kegljanje—moški ekipno: 1. Š. P. 2352, 2. Avtoelektrika 2327, 3. Kibernetika 2306, 4. K. E. 2278 5. Kondenzatorji 2275, 6. IEZE 2264, 7. Avtomatika 2252, 8. Elektrozeve 2229, 9. Telematika 2167, 10. ERO 2123, 11. Elektrooptika 2055, 12. Delta 2049 kegljev: **posamično:** 1. Juvančič Š. P. 424, 2. Česen Telematika 424, 3. Skubic — Kibernetika 411, 4. Mrak—Avtoelektrika 410, 5.

tika, 67. Fasfar—Telematika, 68. Hribar—Elektrooptika, 69. M. Gosar—Delta, 70. Bajželj—ERO, 71. Glavan—Delta, 72. Dolak—Elektrooptika:

Kegljanje — ž. ekipno: 1. Kibernet. 1430, 2. Avtoelektrika 1382, 3. Avtomatika 1352, 4. K. E. 1340, 5. Telematika 1279, 6. Elektroptika 1230, 7. Kondenzatorji 1229, 8. Elektrozeve 1215, 9. IEZE 976, 10. ERO 957, 11. Š. P. 923 kegljev: **posamično:** 1. Andrejaš — K. E. 399, 2. Zore—Kibernetika 392, 3. Černič—Avtomatika 391, 4. Lužnik—Kibernetika 369, 5. Kogoj—Avtoelektrika 360, 6. Šorn—Kibernetika 357, 7. Švelc—K. E. 350, 8. Fornezi—Avtoelektrika 340, 9. Rifel—Avtomatika 338, 10. Zajc—Elektrooptika 338 kegljev, 11. Šterbenk—Telematika, 12. Kokolj—ERO, 13. Sticher, IEZE, 14. Lumpert—Telematika, 15. Jesih—Š. P., 16. Grebenjak—Avtoelektrika, 17. Fuks—Elektrozeve, 18.

lektrika, 19. Križmanič—Avtomatika, 20. Moličnik—Elektrooptika, 21. Solar—Kibernetika, 22. Rodman Avtomatika, 23. Straus—Š. P., 24. Valant—Elektrooptika, 25. Frelj—Delta, 26. Paušelj—Delta, 27. Stanič—Kondenzatorji, 28. Možina—Š. P., 29. Zadrgal—Telematika, 30. Sadar—IKM, 31. Kambič—Kondenzatorji, 32. Malovrh—Telematika, 33. Podgoršek—Elektrooptika, 34. Kosednar—Elektrooptika, 35. Miočinič—K. E., 36. Paulin—Kondenzatorji, 37. Janežič—K. E., 38. Šmid—ERO, 39. Florjančič—IEZE, 40. Vanko—IEZE, 41. Kobal—Š. P., 42. Kordiš—Delta, 43. Pust—K. E., 44. Štegelj—K. E., 45. Lorenc—Elektrozeve, 46. Jurca—Elektrozeve, 47. Frankovič—Elektrozeve, 48. Močnik—IKM, 49. Vaupotič—Elektrozeve, 50. Kumer—IKM, 51. Trojer—Š. P., 52. Radež—IKM.

S košarkarskega dvoboja.

Lukež—Elektrozeve, 19. Polak—Telematika, 20. Terpin—Kondenzatorji, 21. Juras—K. E., 22. Kočevar—Kondenzatorji, 23. Terasari—Kondenzatorji, 24. Novak—Kibernetika, 25. Križman—Avtomatika, 26. Koški—Avtomatika, 27. Lopan—IEZE, 28. Peršič—Elektrooptika, 29. Krapevec—Elektrozeve, 30. Cencelj—Elektrooptika, 31. Sverič—Telematika, 32. Pivk—Š. P., 33. Lotrič—Š. P., 34. Didovič—Kondenzatorji, 35. Lončarič—Elektrozeve, 36. Kranjc—K. E., 37. Jezeršek—ERO, 38. Eršen—ERO, 39. Drnovšek—IEZE, 40. C. Potočnik—ERO, 41. Terčič—Avtoelektrika, 42. Laharnar—Avtoelektrika, 43. Kogler—Š. P., 44. Benedičič—Š. P., 45. Znidaršič—IEZE.

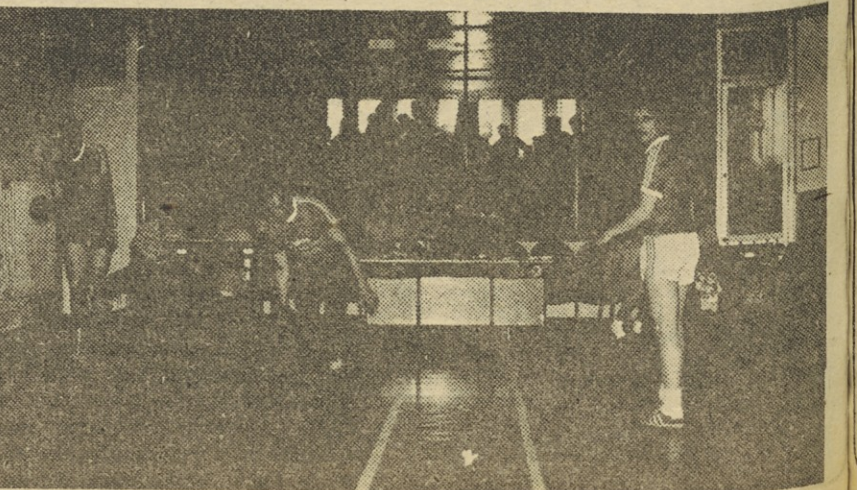
Streljanje—moški ekipno: 1. Avtoelektrika 711, 2. Kibernetika 701, 3. Avtomatika

Streljanje—ženske ekipno: 1. Kibernetika 476, 2. Avtoelektrika 462, 3. K. E. 437, 4. Kondenzatorji 436, 5. Š. P. 426, 6. Avtomatika 426, 7. Elektrooptika 364, 8. Elektrozeve 361, 9. ERO 333, 10. IEZE 257; **posamično:** Oblak—Kibernetika 174, 2. Murovec—Avtoelektrika 171, 3. Galle—Avtomatika 157, 4. Rozman—Kibernetika 155, 5. Djordjevič—Kondenzatorji 154, 6. Rovn—Kondenzatorji 154, 7. Volčič—K. E. 151, 8. Baša—Avtoelektrika 150, 9. Kramžar—IEZE 150, 10. Frelj—ERO 149, 11. Bombač—K. E. 148, 12. Gartnar—Š. P., 13. Bogataj—Kibernetika, 14. Fajfar—Š. P., 15. Goljevšek—Avtoelektrika, 16. Klemenčič—K. E., 17. Zupan—Avtomatika, 18. Logar—Elektrozeve, 19. Munda—Avtomatika, 20. Kunj—Elektrozeve, 21. Vidič—Š. P., 22. Zorec—Kondenzatorji, 23. Mihelič—Elektrooptika, 24. Marn—ERO, 25. Frans—Elektrooptika, 26. Dittrich—Lužnar—Elektrooptika, 27. Kramžar—IEZE, 28. Krvina—Elektrozeve, 29. Ž. Hafner—ERO.

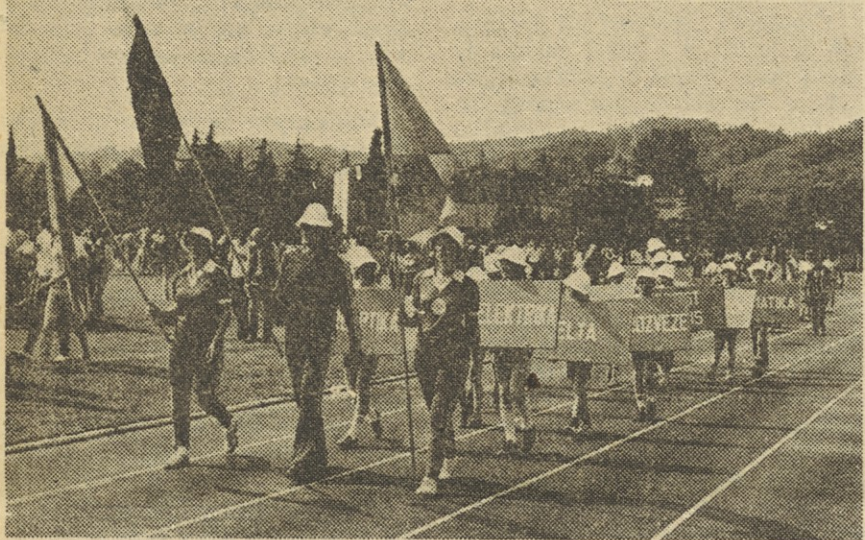
Namizni tenis—moški ekipno: predtekmovanja v štirih skupinah, v finalu za 3. mesto: Avtomatika: IEZE 5:3, za 1. mesto: Kibernetika: Š. P. 5:1, končni vrstni red: 1. Kibernetika, 2. Š. P., 3. Avtomatika, 4. IEZE, 5. Avtoelektrika, 6. ERO, 7. Elektrozeve, 8. Elektrooptika, 9. Delta, 10. K. E., 11. Kondenzatorji, 12. Telematika, 13. IKM: **posamično:** Tadini—Kibernetika, 2. Vidič—Kibernetika, 3. Trančar—Avtomatika, 4. Stih—IEZE, 5. Košir—Elektrozeve, 6. Bažato—Avtoelektrika, 7. Kranjc—Avtomatika, 8. Markič—Telematika.

Namizni tenis — ženske ekipno: Predtekmovanja v treh skupinah, finale: Š. P.: Elektrozeve 0:3, Kibernetika: Š. P. 3:0; Elektrozeve: Kibernetika 0:3, končni vrstni red: 1. Kibernetika, 2. Elektrozeve, 3. Š. P., 4. IEZE, 5. Avtoelektrika, 6. Elektrooptika, 7. K. E., **posamično:** 1. Pompe—Kibernetika, 2. Pfajfar — Kibernetika, 3. Zakonjšek — Avtomatika, 4. Lončarič — Elektrozeve.

Balinanje: predtekmovanja v štirih skupinah, finale za 3. mesto: Kibernetika: Avtoelektrika 13:6, za 1. mesto: Avtomatika: Elektrooptika 2:13, končni vrstni red: 1. Elektrooptika, 2. Avtomatika, 3. Avtoelektrika, 4. Kibernetika, 5. IEZE, 6. Elektrozeve, 7. Telematika, 8. ERO, 9. Š. P., 10. K. E., 11. IKM.

S tekmovanja v kegljanju.

Iz ceremonijala ob otvoritvi iger.

Nogomet: predtekmovanja v dveh skupinah v finalu zmagovalna in drugouvrščena ekipa vsake skupine. V finalu ERO: Kibernetika (2:1) in Elektrooptika: Š. P. (1:0), končni vrstni red: 1. Elektrooptika, 2. Š. P., 3. ERO, 4. Kibernetika, 5. IEZE, 6. K. E., 7. Avtoelektrika.

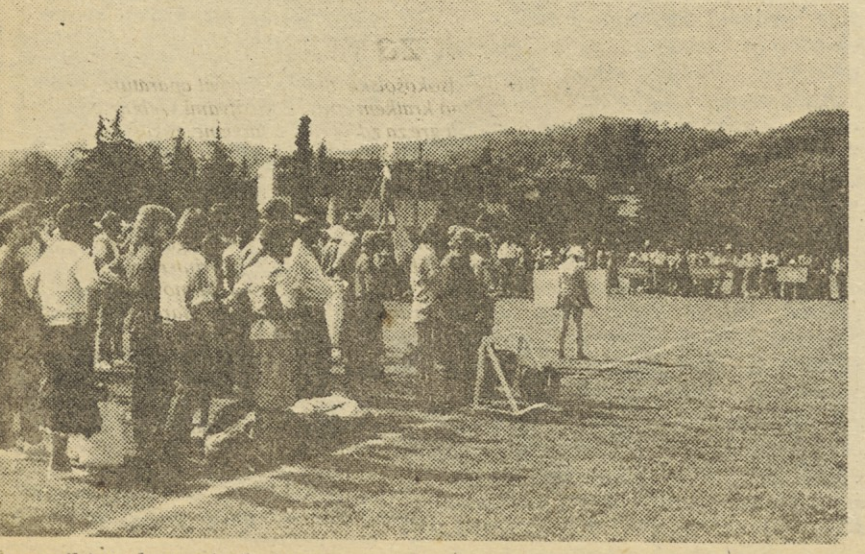
Odbojka—moški: predtekmovanja v 4

skupinah v finalu za 3. mesto: Avtoelektrika: Avtomatika (2:0) in za 1. mesto: Telematika: Kibernetika (0:2), končni vrstni red: 1. Kibernetika, 2. Telematika, 3. Avtoelektrika, 4. Avtomatika, 5. IEZE, 6. Š. P., 7. K. E., 8. Delta, 9. Elektrozeve.

Odbojka—ženske: predtekmovanja v treh skupinah, v finalu: Avtomatika: Avtoe-

S tekmovanja v balinanju.

Sportniki med otvoritvijo iger.

S tekmovanja v odbojki.

Lavrič—IEZE 402, 6. Vengust — Š. P. 401, 7. Stegel — K. E. 397, 8. Mohinski—Kibernetika 396, 9. Hutar—Kondenzatorji 396, 10. Peršolja—Avtoelektrika 394, 11. Znidaršič — K. E., 12. Gros—IEZE, 13. Puc—Avtoelektrika, 14. Kramar—IEZE, 15. Pakozdi—Elektrozeve, 16. Gasar—Š. P., 17. Steržaj—K. E., 18. Vidmar—Kondenzatorji, 19. Šimec—Kondenzatorji, 20. Sluga—Elektrozeve, 21. Pečar—Delta, 22. Pecher — K. E., 23. Jeraj—Kibernetika, 24. Močlnikar—Avtoelektrika, 25. Bilodjeric—Avtomatika, 26. Draganjac—Kondenzatorji, 27. Blažič—Avtomatika, 28. Košmelj—Š. P., 29. Gaser—Š. P., 30. Globovšek—Avtomatika, 31. Mueller—Š. P., 32. Hkavec—Kibernetika, 33. Penko—Avtomatika, 34. Potočnik—Kibernetika, 35. Štefanič—Avtoelektrika, 36. Maras—Avtoelektrika, 37. Šušteršič—ERO, 38. Jamšek—Avtomatika, 39. Gorenc—Elektrooptika, 40. Rojšek—Elektrozeve, 41. Globevnik—ERO, 42. Peršl—Elektrozeve, 43. Porenta—Elektrozeve, 44. Košir—Telematika, 45. Plahuta, 46. Raušl — oba IEZE, 47. Glavač—Kibernetika, 48. Špajcer—Kondenzatorji, 49. Breza—ERO, 50. Gianini—Avtomatika, 51. Golob — ERO, 52. Djurovič—K. E., 53. F. Šprajcer—Kondenzatorji, 54. Mubi—Telematika, 55. Kirbiš—K. E., 56. Strelec—Elektrooptika, 57. Bernik—ERO, 58. Tanjšek—IEZE, 59. Lebar—Elektrooptika, 60. Omahen—Elektrooptika, 61. Hraštar—Elektrozeve, 62. Pivk—Delta, 63. Simič—Delta, 64. Hiti—Delta, 65. M. Brezar—Telematika, 66. Jeglič—Telema-

2. ŠIROKA POTROŠNJA	2210
3. K.E.	2100
4. KIBERNETIKA	1305
5. IEZE	1110
6. AVTOMATIKA	990
7. EEELEKTROOPTIKA	895
8. TELEMATIKA	835
9. ELEKTROZVEZE	705
0. ERO	625
1. KONDENZATORJI	555
2. DELTA	355
3. IKM	130 točk.

LEGENDA

ERO—Električna ročna orodja, IEZE—Elementi za elektroniko, Š.P.: Široka potrošnja, IKM—institut za kakovost in metrologijo, K.E.: kombinirana ekipa športnikov iz Iskre Commerce, Iskre Invest servisa in DO ZORIN.

REZULTATI KEGLJAŠKEGA PRVENSTVA ISKRE COMMERCE

Ženske 50 lučajev mešano: 1. Andrejaš 179, 2. Juras 171, 3. Švelc 159, 4. Vukovič, 5. Kranjc, 6. Ravnikar, 7. Vraber, 8. Turšič, 9. Petrač.

ISKRA—AVTOMATIKA

NA STEZAH SVETOVNEGA PRVENSTVA

V sodelovanju s službo za družbeni standard delovne skupnosti Avtomatika in direktorjem področja za zgradbe v TOZD Sistemi, Božom Grgičem, je kegljaška sekcija delovne organizacije pripravila edinstveno tekmovanje v kegljanju. Tekmovanje, ki je bilo istočasno posvečeno 35-letnici delovne organizacije Avtomatika, se je odvijalo v torek, 5. t.m. v mali dvorani Hale Tivoli, na stezah, kjer se je pred dnevi končalo svetovno prvenstvo SKEP '84.

Za pravljen in brezhiben met in seštevek rezultatov je skrbel sodnik Ivan Zaletel, sicer član KK Lokomotiva, s katerim že vrsto let uspešno sodelujemo:

Finale 50 + 100 lučajev mešano: 1. Juras 550, 2. Andrejaš 544, 3. Švelc 483, 4. Vukovič 437.

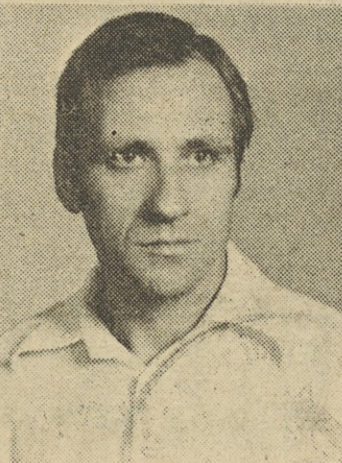
Moški 50 lučajev mešano: 1. Stegel 234, 2. Pecher 195, 3. Đurovič 186, 4. Kirbiš, 5. Filipič, 6. Steržaj, 7. Lazič, 8. Berus, 9. Cvek, 10. Nograšek, 11. Vozelj, 12. Peterca, 13. Zajc, 14. Suhadolčan 15. Mir, 16. Zorko, 17. Verderber, 18. Murgel 19. Vuksonovič, 20. Prebil, 21. Sepe, 22. Kralj, 23. Pervanja, 24. Pejič, 25. Podbevšek, 26. Žitnik 27. Kajfež, 28. Kendič, 29. Barborič, Finale 50 + 100 lučajev mešano: 1. Stegel 649, 2. Kirbiš 576, 3. Steržaj 562, 4. Pecher 551, 5. Lazič 519, 6. Đurovič 514, 7. Filipič 505, 8. Nograšek 494.

REZULTATI ODPRTEGA PRVENSTVA ISKRE COMMERCE V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Ženske: 1. Bombač 147, 2. Volčič 141, 3. Klemenčič 133, 4. Vraber, 5. Stanič, 6. Gabrijel, 7. Ravnikar. Moški: 1. Janežič 173, 2. Stegel 145, 3. Kržan 145, 4. Bitenc, 5. Steržaj, 6. Škerjanc, 7. Horvat, 8. Gorenc, 9. Paunovič, 10. Potza, 11. Verderber, 12. Ileršič, 13. Kržan, 14. Demec, 15. Nagode M. 16. Hribar, 17. Šturm, 18. Zihlerl, 19. Sulc, 20. Nagode I. 21. Miklič, 22. Zajc, 23. Ilič, 24. Kužnik, 25. Žitnik, 26. Osredkar, 27. Zembra, 28. Mir, 29. Stavber, 30. Črnič, 31. Jeran, 32. Učakar, 33. Suhadolnik, 34. Cencelj, 35. Rus.

M. Vraber

JANEZU SRŠENU V SLOVO

Ne moremo dojeti, da te je kruta usoda izrgala iz naše sredine. Še posebej boleče je odjeknilo v orodjarni TOZD TV Pržan, kjer si delal, najprej kot vajenec in nato kot pomočnik vse od leta 1958.

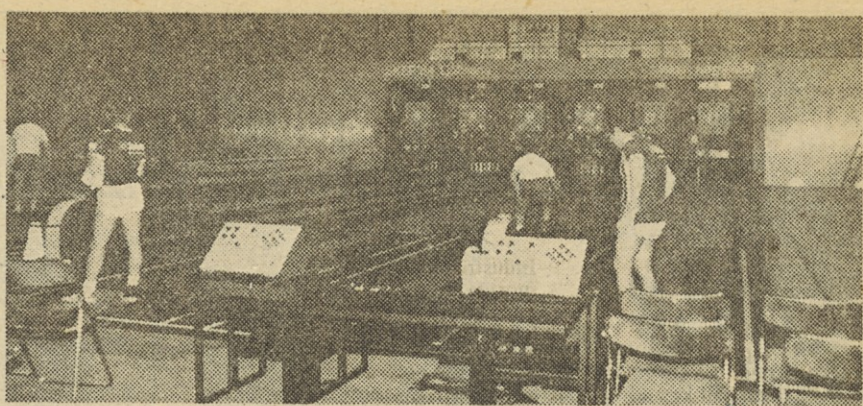
Bil si izreden strokovnjak na koordinatnem vrtnem stroju in tvoja strokovnost je prispevala, da smo naloge kvalitetno in hitro izvrševali. Bil si izreden tovariš in v nobenem trenutku ti ni bilo odveč pomagati sodelavcem v pržanskem kolektivu.

Tvoja aktivnost na rekreativnem in športnem področju je pritegnila tudi ostale člane kolektiva, da so se vključili v to dejavnost. Kot športnik si dostojno predstavljal našo tovarno na vseh športnih tekmovanjih in nemalokrat si prinesel pokal kot najboljši posameznik. Ti tvoji dosežki bodo trajen spomin na tebe.

Veliko si prispeval, da smo v tovarni organizirali Industrijsko gasilsko društvo. Izkušnje, ki si jih na tem področju pridobil v prostovoljnem gasilskem društvu Šenkov turn, si prenesel tudi v pržansko Iskro in kot poveljnik desetine v tovarni svoje bogate izkušnje prenesel na svoje sodelavce.

Janez, bil si nam v veliko pomoč. Pogrešali bomo tvoje nasvete in tvoje delo. Za teboj je v našem kolektivu nastala vrzel, ki jo bomo zelo težko nadoknadili.

Tvoj prispevek, ki si ga dal za napredek naše družbe, še posebej pa v Iskri Pržan, nam bo ostal nepozaben. Sodelavci iz TOZD TV Pržan

S svetovnega kegljaškega prvenstva.

Predstavniki temeljnih organizacij in delovne skupnosti so tekmovali v treh kategorijah:

ŽENSKKE 100 LUČAJEV:

1. Cenčič 445, 2. Dalmacija 390, 3. Rifle 349, 4. Čarman 346, 5. Florjančič 342, 6. Vidic 313, 7. Križman 292, 8. Demšar 291, 9. Zidar 270, 10. Zajc 269.

MOŠKI 100 LUČAJEV:

1. Penko 434, 2. Čulič 396, 3. Čokan 368, 4. Prevc 368, 5. Teropšič 365, 6. Janjevack 365, 7. Gerl 362, 8. Mavko 358, 9. Pavlič 353, 10. Erjavac 345, 11. Malovrh 338, 12. Sulc 337, 13. Korenčan 332, 14. Črček 323, 15. Marinkovič 221

MOŠKI 200 LUČAJEV:

1. Balazič 857, 2. Avbar 845, 3. Gianini 842, 4. Jamšek 839, 5. Baloh 827, 6. Bilodjerič 826, 7. Kovač 818, 8. Novoselič 811, 9. Božič 795, 10. Japelj 794, 11. Fetah 793, 12. Bogdanovič 792, 13. Sulc 791, 14. Štanc 786, 15. Adamič 785, 16. Glogovšek 779, 17. Peršič 779, 18. Starman 777, 19. Kovačević 776, 20. Zaplotnik 770, 21. Demšar 768, 22. Zajc 767, 23. Milan 767, 24. Ravnič 766, 25. Barbič 761, 26. Bernot 743, 27. Čimbole 704, 28. Živkovič 700.

Prav vsi tekmovalci, kar 53 jih je bilo, so se strinjali, da na tako lepem in urejenem kegljišču še niso tekmovali. Ljubo Jamšek

Iz tujega strokovnega tiska

Vesoljska antena

Po naročilu ameriške NASA so razvili inženirji tovarne Lockheed anteno za vesolje. Le-ta ima premer 55 metrov in naj bi bila predhodnica velikih vesoljskih anten. Del, ki ga sedaj preizkušajo, sestoji iz štirih pregibnih 27,5 metra dolgih reber iz epoxidne smole, ojačane z oglikovimi vlakni in povezane v pentlasto mrežo s tanko zlato žico. Zaprto in pripravljeno anteno za transport s Space-Shuttle bodo odprli v vesolju, takrat pa bo imela obliko razpetega dežnika.

Kabelska televizija

Francoska vlada je po dvoletnem posvetovanju izdala nova navodila tudi za uvedbo zasebnih radijskih postaj. V prihodnje bo dovoljena komercialna reklama, ki je bila do sedaj prepovedana. Lokalna omrežja za kabelsko televizijo bodo vodile mešane podjetniške skupine, kjer bodo imeli javni in zasebni interesi enak vpliv.

Državna pošta in telekomunikacijska uprava PTT je odgovorna za gradnjo kabelskega omrežja in bo obdržala kontrolo za vse telekomunikacijske in video prenose. Kabelsko omrežje bodo napeljali s steklenimi vlakni. Najprej so dali dovoljenje za položitev kablov k 320 tisoč hišam, kar naj bi veljalo 1,35 milijarde francoskih frankov in z rokom predaje konec naslednjega leta.

Galijev arzenid namesto silicija

Japonska mikroelektronska industrija je napravila velik korak pri razvoju superrazdaljnih. Po dolgotrajnih raziskavah je ugotovila, da bi bilo bolje uporabljati namesto silicija galijev arzenid. Prednosti slednjega so hitrejši sukalni časi in večja zmogljivost sprejema.

Neodvisno od tega raziskujeta tudi Toshiba in Sumitomo galijev arzenid in sicer tehnološki postopek glede temperature v tekočem stanju in formiranje kristalov. Marca letos je japonski Fujitsu že razstavil na konferenci v San Franciscu dva RAM čipa iz galijevega arzenida.

Varjenje brez taljenja

Princip temelji na naslednjih dejstvih: Če spojimo dve čisti površini, potem je kontakt dober. V praksi pa površini skoraj nikoli nista čisti, niti se po vsej površini ne dotikata. Če ju še čvrsteje stisnemo, se material deformira, površina stre in tako nastane nova čista površina. To je princip hladnega varjenja. Pri višji temperaturi poteka to preoblikovanje bolj preprosto, zato je potreben manjši pritisk. Govorimo o termokompresiji. Šepri večji temperaturi ni potrebno skoraj nobeno preoblikovanje, ker se deli med seboj sprimejo s tako imenovano atomsko difuzijo.

Pri Philipsu često uporabljajo ta način varjenja brez taljenja. Milijarde spojev napravijo letno na silicijeve čipe pri proizvodnji mikroelektronike. Zelo tanke zlate in aluminijeve žice vodijo od čipov na zunanje kontakte. Tod uporabljajo termokompresijski postopek, včasih kombiniran z ultrazvočnim nihanjem.

Ostrejša slika na zaslonu

Amerikemu elektronskemu koncernu Gould je uspel pomemben napredek pri tehnologiji raster video displaya. Ostrino in podatkovno gostoto so njegovi razvijalci povečali v primerjavi z dosedanjimi zasloni za štirikrat. Na novem Gould raster zaslonu velikosti 50,8 cm2 je več kot 4 milijone slikovnih elementov, medtem ko so dosedanje zasloni obsegali le 1,2 milijona le-teh. Golud trdi, da je slika sedaj šestkrat boljša.

Po izjavi Davida Simpsona, predsednika in šefa razvojnega urada Goulda, ustreza novi display zaslon barvnemu tisku umetniške revije. Prodnajski modeli bodo na voljo že ob koncu letošnjega leta.

Strokovnjaki menijo, da bo promet z raster displayi narasel do leta 1988 na 2,5 milijarde dolarjev in dosegel tako letno rast 39%. Lani je znašal približno 490 milijonov dolarjev.

Eksperimentalni računalniki

Zahodnonemški Siemens sporoča, da so že na tržišču novi eksperimentalni računalniki, ki s stanejo manj kot 1.000 DM. Primerni so zlasti za začetnike, da si pridobijo osnovno računalniško znanje. Mikroprocesor, tastatura in zunanji masovni pomnilnik zadostujejo, da novinci prodrejo v novi svet informatike.

Računalnik za raka

Prof. dr. Alfred Böcking z aachenske visokošolske klinike je razvil aparaturu, ki s pomočjo računalnika odkrije raka v izredno kratkem času. Z meritvami vsebine celičnega jedra postavi računalnik diagnozo, ali gre za zdrave ali podivjane, rakaste celice.

Diesel porabi manj goriva

Ford Europa je razvil hitro vrteči se dizelski motor z neposrednim vbrzganjem. 2,5 litrski štiričlindrski motor daje pri 4.000 vrtljajih 50 kW in porabi ob primerjavi z dosedanjim 4,4 litrskim dizelskim motorju 46 kW do 24% manj goriva. Mimo tega — piše VDI Nachrichten — ima nov motor 50% daljšo dobo trajanja, manjše reparaturne stroške in časovno bolj razmaknjene servisne posege — 10.000 km, namesto dosedanjih 7.500. Novi dizelski motor, v katerega so investirali 430 milijonov DM, je vdelan v Fordovih avtomobilskih tranzit modelih. Cena bo za 670 DM višja, oziroma v primerjavi z otto motorji 1.490 DM višja.

Za novi Ford Di-dizel (DI je okrajšava za »direct injection«) so izdelali 1544 prototipov motorjev. Obratovali so 110 tisoč ur na dinamometer. Če bi ti motorji vozili po cestah, bi naredili 15 milijonov km dolgo pot. V Fordovih vozilih pa so absolvirali na cestah še 700 tisoč dodatnih km.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

Se hip in padalec bo pristal na stadionu.

(Nadaljevanje s 6. strani)

Šah: tekmovalci v 11 kolih, končni vrstni red: 1. Kibernetika 30,5, 2. IEZE 29, 3. Avtomatika 27,5, 4. Avtoelektrika 27, 5. ERO 19,5, 6. Elektrozeve 19,5, 7. Elektrooptika 16,5, 8. Telematika 15, 9. K. E. 15,5, 10. Š. P. 11,5, 11. Kondenzatorji 8 točk.

Generalna uvrstitev ekip: 1. AVTOELEKTRIKA 2295

SVETOVNEGA PRVENSTVA GLUHIH ŠAHISTOV

Jože Kerec iz Iskre Invest servis svetovni prvak

Pred dnevi se je iz Washingtona vrnil naš sodelavec Jože Kerec. Kot prvak Jugoslavije med gluhih je sodeloval na prvem svetovnem prvenstvu gluhih šahistov za posameznike in osvojil prvo mesto. Doslej so namreč za svetovnega prvaka med gluhih šahisti vedno proglasili šahista z najboljšim uspehom na prvi deski ekipnega svetovnega prvenstva. In Jože Kerec je bil doslej že dvakrat proglašen za najboljšega gluha šahista na svetu, saj je v Oberstdorfu (1978) in Palma de Mallorci (1982) igral za Jugoslavijo na prvi deski ter dosegel najboljši rezultat. Ta naslov iz Washingtona je torej že njegov tretji. Iskrene čestitke.

In kdo je Jože Kerec? Šahisti ga poznajo, saj je že nad dvajset let v Iskri in vseskozi tudi član šahovskega kluba Iskra. Sicer pa je zaposlen v tiskarni Iskre Invest servis in je po poklicu ofsetnik. Doma je Jože iz Prekmurja, kjer se je pred slabimi 43 leti rodil v vasi Sodišnica

blizu Tišine. Odkar se je izučil za tiskarja, dela v Iskri in živi v Ljubljani.

Njegovi šahovski uspehi so veliki. Bil je 17-krat državni prvak med gluhih šahisti. To je tudi njegov največji uspeh v šahovski karieri. Sicer pa nosi naslov šahovskega mojstra in upa, da bo lahko upravičenost tega naslova še velikokrat dokazal.

Letošnjega svetovnega prvenstva v Washingtonu zlepa ne bo pozabil. Že potovanje je bilo izredno naporno, pa tudi igralni pogoji niso bili najboljši. V igralni dvorani v Galaudet Colegu je bilo neznosno vroče; hrana ne najboljše, mesa bolj malo in tako je v 15 dneh, ki jih je preživel v ZDA, shušal kar sedem kilogramov.

„Videl sem veliko lepega in zanimivega“, pravi, „vendar ne bi hotel živeti tam. Doma je najlepše“.

Jožetu Kercu še enkrat iskreno čestitamo za dosežene uspehe, posebno za naslov svetovnega prvaka in osvojitve naslova vele mojstra med gluhih šahisti. Želimo mu tudi v prihodnje še veliko uspehov v športu, pri delu, v življenju.

R.N.

Notranjski Snežnik

bomo obiskali planinci v soboto, 14. julija v organizaciji Planinske sekcije DO ISKRA Kranj.

Zbrali se bomo ob 6. pred kranjskim hotelom Creina. Avtobus nas bo peljal mimo Ljubljane, Postojne in Ilirske Bistrice na planino Sviščaki. Od tu je do vrha 1796 m visokega Snežnika dve uri zmerne hoje. Če nam bo vreme naklonjeno, se bomo vračali skozi Leskovo dolino in mimo gradu Snežnik, sicer pa po isti poti.

Ker bo na poti proti vrhu verjetno še nekaj snega, svetujemo vodnika I. Klor in L. Zelnik vsem udeležencem, da se ustrezno obujejo. Cena prevoza bo 250 din.

Prijave in vplačila sprejema Volga Pakj iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede, 11. julija

Časopisne novice

S slovesnim začetkom v Cankarjevem domu v Ljubljani se je pričelo dvodnevno peto jugoslovansko strokovno posvetovanje o energetski elektroniki, ki sta ga priredili slovenska Akademija znanosti in umetnosti in Iskra-Industrija za avtomatiko. Namen posvetovanja je bil medsebojno informiranje in izmenjava izkušenj, pridobljenih pri razvoju, načrtovanju, proizvodnji in uporabi sestavnih delov, sklopov in naprav energetske elektronike.

Na posvetovanju po referatih in razgovorih za okroglo mizo so razpravljali o vseh vprašanih, ki so vezana na energetsko elektroniko, vključno z izobraževanje, predpise in standardizacijo. Med posvetovanjem so na Gospodarskem razstavišču prikazali razstavo dosežkov v energetski elektroniki, po zaključku posvetovanja pa so pripravili še okroglo mizo o uvajanju mikroračunalnikov in mikroprocesorjev v energetiki. Delo, Ljubljana.

Ivo Banič, glavni direktor DO Mikroelektronika Stegne, je povedal, da v primestnih svetovnih mestih Ljubljane in ljubljanskih občin (povabili so jih 370, prišlo jih je približno 30) so strokovnjaki iz inštituta Jožef Stefan, iz Iskre in Iskra—Delte na posvetovanju opozorili na vlogo in pomen računalništva za naš družbeni in gospodarski razvoj. Še posebej so opozorili, da se ne moremo in ne smemo slepiti, da nas bo ta tehnika obšla in da si bomo lahko prihranili težave in probleme za njeno obvladovanje. S to tehniko se že soočamo vsak dan in se bomo vedno pogostejše, že zaradi izvozne nujnosti. Čim dlje bomo odlašali, tem hujše bodo posledice in tem težje bomo nadomestili zamujeno, če bomo vse zamujeno sploh lahko nadomestili. O tem bi morali več razmišljati, zlasti še, ko snujemo in sprejemamo dolgoročne razvojne odločitve.

Drugi po svetu se vlade in podjetja odločajo za velika vlaganja v novo tehniko. Ne zaradi mode, temveč zato, ker jim tehnološka revolucija omogoča nadaljnji razvoj in obstanek v hudi konkurenci. Slišali smo tudi podatek, da nad polovico slovenskega izvoza in tričetrtine jugoslovanskega, predstavljajo surovine, kar je s stališča gospodarstva dežele zelo slabo. Utegne pa se zgoditi, da kmalu niti v tretjem svetu ne bomo mogli več prodajati industrijskih izdelkov, ker bodo zaradi tehnične zastarelosti nezanimivi celo za to tržišče.

Iskra je pripravila temeljno zasnovano projekta Mikroelektronika III., ki po besedah njenih predstavnikov sicer ne omogoča čudežev, temveč to, da bi obdržali več ali manj stike z Zahodno Evropo. Gre za pomembno odločitev, ali bomo v naši republiki namenili več denarja v razvoj in uporabo nove tehnike v industriji, ki naj tudi zagotovi vračanje posojil tujini. Dnevnik, Ljubljana.

Stromno število družbenopolitičnih delavcev ter predstavnikov skupščin in izvršnih svetov mesta Ljubljane in ljubljanskih občin (povabili so jih 370, prišlo jih je približno 30) so strokovnjaki iz inštituta Jožef Stefan, iz Iskre in Iskra—Delte na posvetovanju opozorili na vlogo in pomen računalništva za naš družbeni in gospodarski razvoj. Še posebej so opozorili, da se ne moremo in ne smemo slepiti, da nas bo ta tehnika obšla in da si bomo lahko prihranili težave in probleme za njeno obvladovanje. S to tehniko se že soočamo vsak dan in se bomo vedno pogostejše, že zaradi izvozne nujnosti. Čim dlje bomo odlašali, tem hujše bodo posledice in tem težje bomo nadomestili zamujeno, če bomo vse zamujeno sploh lahko nadomestili. O tem bi morali več razmišljati, zlasti še, ko snujemo in sprejemamo dolgoročne razvojne odločitve.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Praznična nagradna križanka

Že spet smo ljubiteljem križank spet pripravili celostransko skandinavsko križanko in naslednjih osem denarnih nagrad:

1 nagrada 800 din

2 nagradi po 500 din

5 nagrad po 200 din
Pravilne rešitve pošljite na: Uredništvo „Iskra“, Ljubljana, Trg revolucije 3,
prizidek, do 10. julija 1984

iskra	SLOV. NICA	OBNOVITEV PRERODITEV	1	ŠVED. FILM (IGRAL IGRETA)	BALERINA MLAKAR OLIVER TWIST			STARO-EGIPT. BOG SONCA		OBUVALO		PAKISTANSKI VELE-TOK ARABSKI GRM			SLOV. PISATELJ (JANKO)	BOSS	ŠELIGO RUDI	SINTE-TIČNA TKANI-NA	VSEB-NOST	ODPR-TINA V ZIDU	
SLOV. TENOR. (MITJA)								STADI-ON V BUDIM-PEŠTI			ŠPORT S KAJAKI PLAKAT										
ŽENSKO IME								GRMIČA-STA RAST. LONČNICA	OSEBNI ZAIMEK	ITAL. IME ZA TRUBE	NAJVIŠ-JA ZMA-GA PRI TAROKU						RASTL. ZOPER STRELO				
ŽELATI-NA IZ MORE-ALG					POLJSKI DENAR KARE-NINA					ISKRA	ČISTA TEŽA						REKA NA PELEPO-NEŽU		EVROP. VELETOK		
MAY ERNEST			JUŽNI SADEŽ TIROL-SKO VINO					PISEC „MIKLO-VE ZALE“		KOPER		ANGL. ZDRAV. NOBELO-VEC 1902				STARO-ZID KRALJ		etnič-na skupi-na v ni-geriji			
SKLADA-TELJ DVORAK							RISTO SAVIN PTICA UJEDA			ANTON AŠKERC NADAVI		KAR. VPLIVA NA ODLI-CITVE	MOZO-LJAVO-ST GLAV. M. VENEZ.					TITAN		TINE KOS	
KATRAN			TORBA ZA SPISE natrij							DEKA SKRIV-NO RAZO-DETJE							DIVJA MACKA GERM. PLEME		STAR SLOVAN		
PERZIJA					OVIRA ZAPRE-KA							JED IZ ZMLETE SLANINE						LOŠČILO			
NAVEČ. LEVI PRITOK VOLGE					AMER. PLES TEKOČA MAŠC.							RIMSKA BOGINJA JEZE KARLO-VAC									
pianist berton-celj				STARA POVRŠ. MERA (MNOŽ.)				SLOV. PES-NICA (NEŽA)	DEKOR PRVI MOŠKI												
ISKRA	VEZNIK OWEN ROBERT			LOCO CITATO		ZENICA	VRSTA JEDI PESNIK AŠKERC					CANKAR IVAN PREGLED NEČESA									
DEL VOZA				srd			MESTO V BAČKI SE TEHTA					KOLAR ANTON PRAČEČ CLOVES.					SPORA				
VZNEV. RADKA POLICA				MOREBI-TNOST MOČ-NOST																	
						ION IZ-SEVAN IZ ŽAR-KOVINE							RADIJ POŠKO-DBA			UDELE-ŽENEC SINJ. ALKE	ANUS	CERKVE-NO IZO-SCENJE	ŠTEVILO S KATE-RIM DE-LIMO	KRA-VICA	IZVOR NI KRAK REKE MENAM
						VRV			NASE-LJE PRI NOVEM SADU COLA												
						ENA OD PROJEK-CIU					MLADA RASTL. PLAST NA KO-VINAH										
						ZDRUŽI-TELJ ZDRUŽ-BA	LOPAT-KA PRI PLUGU	ORŠKA CRKA	NAPETJE OSNOV-NA KOLIČINA				OSMO-SOLEC BELG. LETO-VIŠČE								
											ZVEZ-NA DRŽ. ZDA						TAVČAR IVAN PASJA PASMA			KDOR NAREDI ATEN-TAT	MOŠKO IME
					ŽUPAN-CIČ					SELEN	TANTAL MEDDŽ. POGOD-BA (MNOŽ.)			TRDI SIR ZA RIBA-NJE							
					OKAY			KONICE ORIENT. VOĐNA PIPA				ARAB-SKO RIŽEVO ZGANJE	ANDREJ MARINC			OVOJI UŽITNA MORSKA SKOLJKA					
						ENAKI CRKI	ENAKA SAMOGL. ANGL. PESNIK			PRITOK RENA ŠVICA ZNOJ					OPIRALO	STANE SEVER ČEBELJI PROIZ-VOD			NOBELIJ 8. IN 24. CRKA		GLAS-BENO ZNA-MENJE
								PLAVAL. KLUB KRAJ PRI OPATUJI			FRANC. AALST ZLEBIC V DESKI						GOBJI PECELJ TORIJE-VEC				
													BEGR. KLUB INDUS. RAST.								
						NAREK						KOZMET. SRED-STVO LESKO-VAC							TORINO HIENG ANDREJ		
						PISA-TELJICA PEROCI				STAR AVSTRILJ. SREBR-NIK											
						NATRIJ			ISKRA	POPEV. KARICA KOHONT						ETNIČNA SKUPINA V BOLIV KOLLA					